

H-7240
A. Maramaa

Aritmeetika
Ülesannetekogu

II

Kuues trükk

Kirjastus „SIIR“ Viljandis
1930

70655

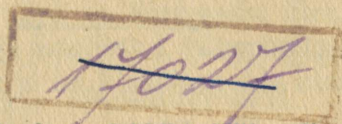
A. Maramaa

Aritmeetika

Ülesannetekogu

Algkooli II õppeaasta

Kuues trükk

Kirjastus „SIIR“ Viljandis
1930.

J. NURMBERG'I TRÜKK, VIJLANDIS

A-7245

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
70655

Arvud 1—100.

§ 1. ARVUDE LUGEMINE JA KIRJUTAMINE.

1. Lugeda ja kirjutada:

- 1) Arvud 1—100-ni! 100—1-ni!
- 2) paarisarvud 2—100-ni! 100—2-ni!
- 3) paaritud arvud 1—99-ni! 99—1-ni!
- 4) kõik täiskümned 10—100-ni!
- 5) kõik arvud, mis algavad 5-ga! lõpevad 5-ga!
- 6) kõik arvud, mis algavad 7-ga! lõpevad 7-ga!
- 7) kõik arvud, mis seisavad täiskümnete ees!

2. Lugeda ära ja kirjutada üles, kui palju on:

- 1) käesolevas raamatus lehti?
- 2) raamatu 4. ja 5. leheküljel kokku ridu?
- 3) raamatu nimileheküljel tähti ja numbreid?

3. Valmistada (paberist, millimeetri paberist) meeter! jagada sentimeetreiks! sentimeetrid nummerdada!

4. Mõõta ära ja kirjutada üles, mitu sm on pikk, lai ja kõrge koolilaud (ühe õpilase koht)? mitu m ja sm on pikk ja lai klassitahvel? klassitoa põrand?

5. Avada raamatus 37., 68., 93., 25., 75., 48., 100., 18., 88., 9., 99., 52. lehekülj!

6. Kirjutada allantud arvud suuruse järele ritta! Alata väiksemast!

5, 22, 75, 51, 80, 3, 36, 96, 17, 24, 35, 2, 90, 19, 31, 89, 54, 12, 29, 48, 9, 66, 70, 99, 15, 37, 62.

7. Kirjutada 2 väikseimat ja 2 suurimat ühekohalist arvu! 5 väikseimat ja 5 suurimat kahekohalist arvu! väikseim kolmekohaline arv!

8. Mitu senti puudub ühest kümnelisest sellel, kel on 2 senti? 5, 1, 6, 3, 9, 4, 8, 7 senti?

9. Mitu senti puudub kahest kümnelisest sellel, kel on 18 senti? 15, 17, 11, 19, 14, 12, 16, 13 senti?

10. Mitu senti on 1 kümneline? 2, 5, 4, 7, 9, 6, 8 kümnelist? Mitu kümnelist on 20 senti? 40, 60, 30, 70, 50, 90, 100 senti?

11. Lugeda ja kirjutada järgemööda kõik arvud:

- 1) milles on ühelisi 1, 4, 8!
- 2) milles on kümnelisi 3, 6, 9!
- 3) milles on kümnelisi ja ühelisi ühepalju!
- 4) milles on kümnelisi ühelistest 1 võrra enam!
- 5) milles on ühelisi kümnelistest 1 võrra enam!
- 6) milles on üheliste koht tühi!
- 7) milles on kümneliste koht tühi!

Näide: 1) 1, 11, 21, jne.

12. Kirjutada allantud arvud ilma ühelisteteta! ilma kümnelisteteta!

48, 12, 25, 36, 73, 87, 91, 54, 69, 98.

13. Kirjutada allantud arvud nii tulpa, et ühelised tulevad üheliste alla, kümnelised kümneliste alla!

a) 42, 57, 6, 94, 100, 7, 30, 88, 94, 9, 2, 102, 25, 1, 12, 8;

b) 15, 7, 24, 37, 3, 19, 4, 85, 76, 40, 5, 11, 59, 6, 69, 56.

14. Iga õpilane kirjutagu üles enese, vendade ja õdede, isa ja ema, vanaisa ja vanaema vanus tervetes aastates!

Joonistada vihku iga vanuse jaoks post, mis iga aasta kohta 1 mm pikk! Kirjutada nimed alla!

§ 2. LIITMINE JA LAHUTAMINE.

$$\begin{array}{rcccl} 30 & + & 20 & = & 50 \\ \text{I liidetav.} & & \text{II liidetav.} & & \text{Summa.} \end{array}$$

$$\begin{array}{rcccl} 60 & - & 40 & = & 20 \\ \text{Vähendatav.} & & \text{Lahutatav.} & & \text{Vahe} \end{array}$$

1.

- 1) Liitke 20 30-ga! 60-, 20-, 40-, 50-, 80-, 70-ga!
- 2) Leidke arvud, mis on a) 30, b) 50, c) 40, d) 60 võrra suuremad! 20, 30, 40-st!

2. Üks raamat maksis 50 senti, teine raamat oli 10, 30, 40 senti kallim. Mis maksis teine raamat?

3. Üks raamat maksis 30 senti, teine oli 20 senti kallim. Mitu senti maksid mõlemad raamatud kokku?

4. Koolilaps maksis vihkude eest 40 senti, raamatu eest 20 s. rohkem. Kui palju läks koolilapsel raha?

5. Üks laps sai emalt 30 senti, teine 40, kolmas 20 senti. Mitu senti läks emal raha?

6. Vend ja kaks õde ostsid kolme peale Tallinna E. Muuseumi loositähe, vend andis selleks 50 senti, üks õde 30, teine 20 senti. Mis loositähht maksis?

7. Kirjuta 4 arvu: väikseim olgu 30; iga järgmine olgu omast eelmisest 20 võrra suurem!

8. $30+40$ $20+50$ $40+60$ $50+40$ $20+70$
 $20+60$ $60+30$ $10+80$ $40+30$ $20+50$
 $80+20$ $30+70$ $20+50$ $30+60$ $40+50$
 $50+30$ $50+50$ $70+20$ $10+80$ $30+60$

9. $30+50$ $40+30$ $30+40+20$ $30+30+30$
 $40+40$ $10+60$ $20+30+30$ $40+10+40$
 $20+50$ $20+80$ $50+30+10$ $20+50+10$
 $60+40$ $20+50$ $20+40+30$ $10+40+40$

10. 1) Lahutage a) 20, b) 30 50-st, 90, 70, 80, 60-st
 2) Leidke arvud, mis on a) 10, b) 50, c) 40, d) 70, e) 60 võrra väiksemad 80-st! 90-st! 3) Leidke 100-st teine osa, kui üks osa on 40, 30, 70, 80!

11. Lindal oli raha 80 senti; ta ostis raamatu ja maksis 60 senti. Kui palju raha Lindal jäi järele? Aga kui Lindal oli 100 senti?

12. Helmi ostis 70-sendilise raamatu. Mitu senti Helmi sai tagasi 1 kroonist? Aga kui H. ostis 30-, 50-sendilise raamatu?

13. Kaks raamatut maksid kokku 90 senti; üks raamat maksis 50 senti. Kui palju oli üks raamat teisest kallim?

14. Ellal oli raha 90 senti; ta ostis 50 senti eest raamatu ja 20 senti eest vihke. Kui palju raha Ellal jäi järele?

15. Kolmel poisil oli kokku 1 kroon; ühel oli 30 senti, teisel 50. Kui palju raha oli kolmandal poisil?

16. Kirjuta 4 arvu. Suurim arv olgu 100; iga järgmine olgu omast eelmisest 30 võrra väiksem!

17. $70-20$ $60-40$ $80-20$ $90-60$ $60-30$
 $80-30$ $80-50$ $50-40$ $80-60$ $60-40$
 $90-50$ $100-70$ $70-30$ $100-40$ $80-70$
 $100-60$ $90-60$ $80-40$ $90-70$ $100-80$

18. $50-10$ $80-40$ $100-40$ $90-20-30$
 $70-40$ $70-50$ $80-50$ $80-30-20$
 $90-40$ $60-20$ $50-30$ $100-50-40$
 $100-20$ $90-70$ $40-10$ $90-30-30$

19.

$30+30-50$ $30+50-60$ $20+50-30$ $90-40-40$
 $20+70-30$ $20+60-50$ $40+50-60$ $80-10-50$
 $60+30-50$ $10+90-60$ $10+80-70$ $90-70+50$
 $40+40-30$ $30+60-80$ $30+70-80$ $80-50+60$

20.

$30+x=70$ $80-x=40$ $50+x=70$ $x+50=80$
 $40+x=90$ $90-x=30$ $x+30=70$ $x-30=70$
 $x+30=80$ $x-50=50$ $90-x=20$ $60+x=90$
 $x+50=90$ $x-20=80$ $x-40=30$ $70-x=10$

Näide: $30+x=70$
 $x=40$

2.

1. 1) Liitke 30 6-ga! 4, 8, 5, 3, 9, 7-ga! Liitke 4 20-ga! 50, 70, 90, 40, 60, 30-ga! 2) Suurendage 5-ga 60, 80, 70, 50, 20, 40, 90! Suurendage 60-ga 3, 6, 2, 8, 4, 5, 9, 7!

2. Jukul oli 3 kümnesendilist raha. Ütleme, et Jukul oli õnne, ta leidis 1, 3, 5, 10, 20, 50 senti. Kui palju oli nüüd J. raha?

3. 1 tund on 60 minutit. Kell lõi 1, 2, 5, 8, 10, 20, 40 minuti eest 12. Mitme minuti eest kell lõi 11?

4. Koolipoiss alustas õppimist kell 16. Tal kulus lugemisele 40 minutit, kirjutamisele 30 minutit, joonistamisele 20 minutit. Mis kella ajal koolipoiss õppimise lõpetas?

5. Mihkel mängis õues 7 minutit üle tunni; Mangu mängis 20 min. alla tunni. Mitu min. mängis kumbki poiss?

6. $20+4$ $60+5$ $40+6$ $5+40$ $8+70$ $9+50$
 $50+3$ $30+9$ $60+4$ $2+30$ $5+60$ $7+80$
 $40+6$ $70+5$ $50+5$ $7+50$ $6+50$ $8+40$
 $80+8$ $90+7$ $30+4$ $9+90$ $3+80$ $8+70$

7.

$50+9$ $20+2$ $50+7$ $30+40+5$ $40+40+4$
 $40+3$ $9+30$ $80+3$ $20+50+9$ $50+20+9$
 $4+60$ $7+40$ $8+20$ $60+10+4$ $60+30+2$
 $7+80$ $90+4$ $5+30$ $70+20+8$ $50+30+9$

8. $30+30+3$ $60-40+5$ $40+40+8$
 $40+40+4$ $100-30+6$ $80-20+6$
 $20+20+2$ $80-40+8$ $40+30+7$
 $50+40+5$ $90-60+3$ $70-20+5$

9. 1) Vähendage 63 3 võrra, 60 võrra! 78 8 võrra! 70 võrra! 57 7 võrra, 50 võrra! 2) Lahutage a) kõik ühelsed, b) kõik kümned 45, 67, 78, 94, 56, 99, 32, 23-st!

10. Kell lõi 62, 65, 70, 90, 80, 100 minuti eest 8. Mis kell on?

11. Kaks koolilast alustasid õppimist kell 18. Üks õppis 65 min., teine — 80 minutit. Mis kella ajal kumbki lõpetas?

12. Toomal oli raha 88 senti; ta kulutas ära 8 senti; ülejäänud rahast kulus ära veel 30 senti. Mitu senti oli nüüd T. raha?

13. Emal oli raha 39 s. Ta kulutas ära 30 senti; pärast aga teenis juure 70 s. Kui palju oli nüüd emal raha?

14.

21—1	56—6	56—50	58—50	43— 3	69— 9
83—3	68—8	31—30	64—60	54—50	86— 6
27—7	75—5	83—80	29—20	76— 6	48—40
49—9	82—2	99—90	46—40	87—80	73—70

15.

65—60+50	30+7—30	53—3+20	20+40+ 6
49—40+70	40+5—40	77—7+30	74—70— 4
78—70+80	80+6—80	45—5+40	50+ 7—50
52—50+40	90+2—90	66—6+20	36— 6+30

16. 53—3+20   74—70+30   50+40+ 8
 77—7+30   96—90+40   75—70+10
 45—5+40   68—60+20   69— 9—40
 66—6+20   57—50+30   92— 2—50

17.

$20+x=25$	$34-x=30$	$7+x=37$	$75-x=70$
$50+x=57$	$69-x=60$	$60+x=68$	$x+60=67$
$x+6=86$	$x-5=50$	$79-x=70$	$9+x=89$
$x+9=49$	$x-7=90$	$x-8=40$	$x-6=80$

3.

1. 1) Liitke 17 20-ga! 50, 30, 80, 40, 60-ga! Liitke 30 25-ga! 34, 48, 16, 63 59-ga! 2) Leidke arvud, mis on a) 20, b) 40, c) 30, d) 50 võrra suuremad 19, 24, 36, 43-st! 3) Lugege juure a) 10, b) 20 kaupa 2-le, 6-le, 9-le!

2. Juku on praegu 12 aastane. Kui vana on Juku 20, 40, 50 aasta pärast?

3. Ilmar on 15 aastane. Isa on temast 40, ema — 30 a. vanem. Kui vana on isa? ema?

4. Vend on 35, õde 24 a. vana. Kui vana on kumbki 20 aasta pärast?

5. Vanaisa on 70 a. vana. Kui pojapoeg sündis, oli vanaisa 60 aastane. Kui vana on pojapoeg 25 aasta pärast?

6. 5 aasta eest oli Sulev 8 aastane. Kui vana on Sulev 20 a. pärast?

7.

$24+10$	$44+50$	$40+15$	$10+79$	$35+40$	$61+40$
$42+20$	$69+20$	$30+26$	$50+37$	$20+55$	$50+25$
$65+30$	$25+60$	$40+48$	$60+25$	$27+30$	$40+54$
$37+40$	$16+80$	$30+52$	$80+12$	$40+52$	$18+60$

8.

$36+40+10$	$20+35+20$	$20+15+20$	$40+6+50$
$47+20+30$	$40+22+30$	$40+24+30$	$50+9+30$
$26+40+20$	$10+37+50$	$30+32+30$	$4+40+40$
$52+20+10$	$20+29+40$	$10+55+20$	$5+20+60$

9. 25+20+20	30+15+30	30+ 7+50
36+30+30	50+25+10	9+40+30
12+40+40	20+37+20	5+50+40
48+20+30	40+24+20	40+ 8+40

10. Kirjutada 96, 75, 48 kahe liidetava näol, üks nendest täiskümme!

Näide: $96=90+6$

$80+16$

jne.

11. 1) Lahutage 78-st 40, 60, 30, 20, 50! 95-st 10, 50, 70, 40, 80! 2) Vähendage 98-t 20, 40, 90, 70, 10, 60 võrra! 3) Et saaks 83, 95, missugune arv tuleb liita 10, 60, 20, 50, 80, 40, 70-ga?

12. Isa on 58 a. vana. Kui vana oli isa 10, 30, 20, 50 aasta eest?

13. Ema on 46 a. vana. Tütar 12, 40, 30 aastat noorem. Kui vana on tütar?

14. Onu on 42 aastane. Onunaine on 10 a. noorem. Kui vana oli onunaine 20 a. eest?

15. Vanaema on 67 a. vana, tütar 30 aastat noorem kui vanaema, tütretütar 30 a. noorem kui tütar. Kui vana on tütretütar? Kui vana on tütretütar 20 a. pärast?

16. 25—10	94—20	48—20	99—70	68—40
46—20	81—30	97—60	55—40	95—50
72—50	57—40	78—30	83—70	72—60
63—40	36—20	82—50	68—30	88—70

17. 46—10—20	20+25—50	15+70—50
94—50—40	40+17—20	31+60—40
75—30—30	30+42—50	63+20—60
99—20—60	58+40—70	44+50—70

18.	$75-30-30$	$40+35-50$	$26+40-50$
	$84-40-40$	$30+54-60$	$45+40-60$
	$99-30-40$	$50+22-40$	$66+20-70$
	$89-20-50$	$60+36-80$	$57+40-60$

19.

$40+x=85$	$x-10=25$	$x+50=72$	$x-60=35$
$30+x=54$	$x-40=42$	$x-30=31$	$x+50=83$
$x+20=41$	$x-30=33$	$40+x=66$	$60+x=97$
$x+50=77$	$x-20=44$	$x+10=84$	$85-x=15$

4.

1. 1) Liitke 25, 23, 54, 61, 78, 16, 87, 93, 46, 72 niisuguse arvuga, et kümneliste number ei muutu, üheliste number tuleb aga 9! 2) Lahutage 29, 36, 53, 78, 97, 48, 64, 75, 99, 17 niisugune arv, et kümneliste number ei muutu, üheliste number tuleb aga 2!

2. Jaanuarikuu on 31 päeva. Mitu päeva on möödunud jaanuarist 3., 5., 8., 6., 20., 10. veebruarini?

3. Raamatus on 68 lehekülge. Mitu lehekülge jääb lugeda sel, kes on lugenud läbi 2, 6, 3, 5, 20, 40, 10, 50 lehekülge?

4. Juturaamatus on 88 lehekülge. Annil on loetud 5, Mannil 50 lehekülge. Mitu lehekülge on lugeda kummalgi?

5. Juku vanas aabitsas on 41 lehte. Eest puudub 5, tagant 2 lehte. Mitu lehte oli olnud aabitsas uuel?

6.

$22+4$	$36+3$	$55+4$	$5+23$	$4+15$	$5+42$
$45+2$	$92+6$	$64+5$	$7+42$	$3+35$	$4+91$
$61+7$	$73+5$	$72+6$	$1+28$	$4+45$	$2+85$
$54+5$	$63+4$	$33+5$	$2+37$	$6+52$	$3+71$

7.

$21+3+4$	$5+22+2$	$3+24+2$	$31+3+4$
$73+2+3$	$3+41+5$	$4+32+3$	$13+2+3$
$94+1+4$	$2+73+4$	$1+71+6$	$3+41+4$
$23+5+1$	$4+91+3$	$2+82+5$	$42+4+2$

8.

$25-1$	$47-5$	$87-6$	$37-4$	$88-7$	$59-5$
$36-4$	$69-7$	$95-4$	$28-6$	$97-5$	$88-6$
$48-5$	$29-5$	$99-8$	$67-5$	$38-7$	$57-5$
$96-4$	$57-6$	$48-6$	$75-4$	$48-6$	$78-3$

9.

$37-4-2$	$47+2-5$	$39-20-5$	$8+50-4$
$78-5-1$	$25+4-3$	$57-30-6$	$7+60-6$
$89-4-3$	$64+3-6$	$88-40-5$	$3+75-7$
$67-2-4$	$55+3-4$	$99-50-4$	$4+65-9$

10.

$x+2=24$	$x-3=34$	$x+7=39$	$x-4=33$
$x+4=37$	$x-4=52$	$x-6=72$	$x-8=91$
$x+2=46$	$x-8=71$	$x+5=48$	$x+7=59$
$x+6=69$	$x-5=82$	$x-7=52$	$x+5=88$

5.

1. Liitke sama arvu enesega 13, 41, 32, 24, 11, 31, 43, 12, 44, 21, 14, 33, 42, 34, 23! arvust enesest 1 võrra väiksema arvuga! arvust enesest 1 võrra suurema arvuga! sama arvu pöördarvuga! (13 pöördarv 31).

2. Juulikuu on 31 päeva. 1. juulist lugedes mitmes päev on 15., 23., 12., 27., 18., 24. august?

3. Augustikuu on 31 päeva. 1. juulist lugedes mitmes päev on 13., 16., 21., 25., 15., 23. september?

4. Maret oli haige juuli- ja augustikuu ning 25 päeva septembrikuus. Sellest ajast oli M. 30 päeva haigemajas. Mitu päeva Maret oli haigena kodus?

5. $12+12$ $43+44$ $66+31$ $71+16$ $45+12$
 $24+24$ $14+14$ $17+12$ $72+25$ $67+21$
 $22+22$ $23+23$ $55+23$ $34+44$ $32+65$
 $33+33$ $32+32$ $42+33$ $16+32$ $43+45$

6. $13+13$ $12+45$ $22+22$ $32+24$ $25+13$
 $32+32$ $24+23$ $41+42$ $24+45$ $62+34$
 $41+42$ $15+22$ $14+53$ $45+23$ $54+35$
 $14+12$ $36+13$ $62+22$ $35+11$ $16+23$

7. $43+43$ $61+31$ $66+33$ $36+23$ $35+14$
 $16+12$ $55+32$ $12+36$ $14+44$ $54+23$
 $25+12$ $46+43$ $33+45$ $23+23$ $64+34$
 $52+22$ $54+24$ $45+51$ $41+21$ $26+13$

8. $31+62$ $52+14$ $24+24$ $53+16$ $16+33$
 $45+24$ $45+22$ $13+13$ $44+44$ $25+24$
 $62+37$ $54+35$ $46+32$ $33+62$ $46+32$
 $43+16$ $15+41$ $42+46$ $76+21$ $62+23$

9. Liita iga allantud arv a) esimese, b) viimase allantud arvuga:

23, 44, 16, 25, 62, 73, 14, 32, 24, 12.

10. 1) Lahutage 99-st 55, 66, 88, 11, 33, 25, 36, 84, 57, 63, 46, 52, 34, 72, 48, 31, 27! 2) Liitke 22, 44, 55, 66, 33, 77, 23, 45, 56, 67, 78, 21, 43, 54, 65, 76 niisuguse arvuga, et summa tuleb 88!

11. Õunanaine luges korvi 65 õuna. Ta müüs ära 13, 24, 32, 41, 53 õuna. Mitu õuna jäi müümata?

12. Korvis on 45 õuna. Mitu õuna peame panema korvi, et korvis oleks 67, 88, 96 õuna?

13. Õunanaisel oli õunu ja pirne kokku 48 tükki. Pirne oli 13 tükki. (Mitu tükki oli õunu?) Kas õunu või pirne oli rohkem ja mitu tükki rohkem?

14. Kahes korvis oli kokku 99 õuna; ühes korvis oli 44 õuna. (Mitu õuna oli teises korvis?) Kumbas korvis oli rohkem õunu ja mitu tükki rohkem?

15. Jaan luges kahe õunapuu otsas kokku 76 õuna. Ühe puu otsas oli 45 õuna. (Mitu õuna oli teise õunapuu otsas?) Kumbas õunapuu otsas oli vähem õunu ja mitu tükki vähem?

16. 34—22   44—11   76—32   29—14   84—32
 25—12   55—22   49—25   67—22   99—45
 48—16   99—75   95—72   53—32   85—34
 46—25   84—42   47—36   65—42   46—24

17. 55—23   88—45   39—25   99—88   58—44
 64—31   97—65   48—17   88—77   87—93
 87—42   48—34   64—22   36—24   98—37
 96—73   56—15   87—55   54—23   85—72

18. 48—24   58—17   57—36   78—55   99—66
 26—11   64—43   69—45   85—31   85—54
 38—14   88—44   66—33   48—35   77—63
 76—42   96—33   85—42   88—77   97—85

19. 48—25   68—27   94—52   79—48   68—34
 66—12   44—32   89—44   84—51   46—23
 28—14   78—45   77—23   66—45   64—32
 75—34   86—43   69—26   99—75   88—36

20.

$22+x=44$	$x+25=48$	$45+x=77$	$75-x=23$
$43+x=75$	$x+43=86$	$x+74=66$	$x-44=52$
$68-x=43$	$x-32=64$	$88-x=35$	$12+x=89$
$59-x=36$	$x-53=24$	$75-x=33$	$x+35=66$

21. Leida, mitme võrra on 45, 67, 96, 88, 57, 75, 99, 48, 97, 59 suurem 23-st! 34-st!

6.

1. 1) Leida, mitu ühelist läheb juure 42, 47, 43, 45, 48-le, et 50 täis saab? 2) Mitu ühelist läheb juure 24, 37, 52, 63, 44, 86, 12, 75-le, et järgmine täiskümme täis saab? 3) Õpetaja nimetab arve, lapsed nimetavad mitu ühelist läheb juure, et järgmine täiskümme täis saab.

2. Mitme minuti pärast kell lööb, kui minuti-näitaja on käinud ära 51, 55, 59 minutit? 2, 4, 6, 8 minutit?

3. Septembrikuu on 30 päeva. Mitu päeva on veel septembri lõpuni, kui mööda on 21, 24, 27 päeva?

4. Novembrikuu on 30 päeva. Mitu päeva on veel novembrikuud, kui mööda on 2, 5, 8 päeva?

5. Väino luges 32 minutit, kirjutas 24 minutit. Mitu minutit alla tunni sai V. tööga valmis?

6.

$25+4$	$44+6$	$33+7$	$66+4$	$33+7$	$6+74$
$36+4$	$53+7$	$12+8$	$55+5$	$72+8$	$5+55$
$27+3$	$94+6$	$48+2$	$37+3$	$61+9$	$7+23$
$95+5$	$82+8$	$99+1$	$94+6$	$54+6$	$8+42$

7.

$24+x=30$	$22+x=30$	$84+x=90$	$61+x=70$
$18+x=20$	$53+x=60$	$37+x=40$	$95+x=100$
$35+x=20$	$36+x=40$	$66+x=70$	$93+x=100$
$34+x=40$	$28+x=30$	$73+x=80$	$82+x=90$

8. $51+x=60$ $46+x=50$ $23+x=30$ $84+x=90$
 $55+x=60$ $22+x=30$ $79+x=80$ $91+x=100$
 $82+x=90$ $37+x=40$ $26+x=30$ $76+x=80$
 $73+x=80$ $54+x=60$ $47+x=50$ $96+x=100$

9. 1) Et 40 täis saaks, mitmele läheb juure 2, 5, 7, 9, 3, 8, 4? 2) Mitmele läheb juure 3, 6, 8, et 50, 80, 60, 30, 90, 100 täis saaks?

10. Kell lööb 3, 7, 9 minuti pärast. Mitme minuti eest kell löi?

11. Salme sai tagasi 30 sendist 2, 5, 8, senti. Mitu senti Salmel kulus ära?

12. Ema maskis munade eest 2, 4, 7 senti alla 100 sendi. Mis maksid munad?

13. Ühes taskus oli 50 senti, teises 7 senti vähem. Kui palju raha oli kahes taskus kokku?

14. Jaanil puudub 4 senti 90 sendist, Peetril 8 senti 70 sendist. Mitu senti on Jaanil Peetrist rohkem?

15. $40-1$ $50-6$ $80-7$ $30-8$ $40-9$ $90-2$
 $70-2$ $60-2$ $40-6$ $90-7$ $90-8$ $60-5$
 $60-4$ $90-5$ $50-3$ $60-6$ $80-6$ $80-2$
 $100-5$ $40-8$ $70-9$ $70-5$ $60-7$ $50-9$

16. $100-9$ $60-3$ $80-8$ $50-6$ $100-1$ $70-2$
 $80-2$ $50-6$ $30-3$ $60-7$ $90-2$ $90-8$
 $90-5$ $70-7$ $50-5$ $70-8$ $70-5$ $100-1$
 $70-8$ $90-9$ $90-2$ $80-9$ $50-9$ $30-6$

17. $x-5=65$ $x-2=88$ $x+8=80$ $x+3=100$
 $x-7=43$ $x-4=56$ $x+6=70$ $x+5=50$
 $x-8=62$ $x-6=44$ $x+7=90$ $x+9=60$
 $x-9=71$ $x-3=37$ $x+8=80$ $x+7=50$

18. Kirjutada kõik arvud, mis annavad koos 3-ga! koos 5-ga täiskümned!

7.

1. 1) Et saaks a) 60, b) 80, c) 100, kui palju läheb juure 21, 35, 48, 29, 18, 32, 14-le? 2) Nimetada kõik arvud, mis koos 25-ga, 17-ga, 31-ga annavad täiskümne!

2. 1 kroon on 100 senti. Mitu senti läheb juure 88, 75, 66, 58, 45, 25, 85, 81, 72, 65, 55, 48, 36, 28, 18 sendile, et oleks 1 kroon?

3. Aprillikuud on möödunud 12, 16, 22 päeva. Mitu päeva on veel ees?

4. Minutinäitaja on käinud ära 18, 24, 36, 47 minutit. Mitme minuti pärast kell lööb?

5. Peetril on 33 senti; tal puudub 17, 37, 67 s., et osta raamatut. Mis maksab raamat?

6. Üks liidetav on 44, teine — 32. Mitme võrra on summa 100 väiksem?

7. Jaan kulutas ära eile 22 senti, täna 38 senti rohkem. Kui palju raha kulutas Jaan kahes päevas?

8.	19+11	57+13	88+12	48+42	55+45
	19+14	32+28	35+65	13+37	68+32
	25+15	43+17	15+85	21+19	77+23
	42+18	75+25	72+28	61+39	24+76

9.	81+19	35+65	27+73	18+12	43+17
	72+28	29+71	17+83	28+52	65+25
	31+69	23+77	36+64	33+27	22+18
	46+54	66+34	14+86	51+29	59+11

10.	18+62	42+28	45+45	72+18	53+27
	15+75	61+29	35+35	34+26	41+59
	33+17	38+12	35+65	27+63	13+37
	51+19	79+21	66+24	12+48	46+54

11.	11+49	49+51	29+21	23+37	55+25
	24+36	39+61	26+44	44+36	16+44
	22+68	41+29	34+36	81+19	24+76
	17+33	35+45	25+75	68+22	37+53

12. Kirjutada kõik arvud, mis annavad täiskümned koos 15-ga! 27-ga! 34-ga!

13. 1) Lahutada 100-st 12, 25, 36, 48, 51, 66, 72, 84, 93! 2) Missugusele arvule tuleb lisada juure 35, 44, 88, 13, 76, 39, 67, et saaks 90? 3) Nimetada arvud, mis annavad 80 koos 14-ga, 22, 33, 52, 43, 61-ga!

14. 1 meeter on 100 sentimeetrit. Lõigata maha 1 meetri otsast 12, 17, 21, 25, 39, 44, 51, 63, 77, 49, 56, 69, 73, 81, 89 sentimeetrit. Mitu sentimeetrit jääb?

15. Mis maksis ostetud asi, kui 100 sendist anti tagasi 45, 25, 32, 55, 48, 65, 84 senti?

16. Madis väljus kodust kell 7 ja jõudis 15, 25, 12, 21 min. enne kella 8 kooli. Mitme minutiga jõudis M. kooli?

17. Üks koolilaps õppis 90 minutit, teine õppis 15 minutit alla 1 tunni. Mitu minutit rutem sai õppimisega valmis teine õpilane?

18. Üks ostja sai tagasi 100 sendist 22 senti, teine 60 sendist 4 senti. Kummal ostjal kulus ära rohkem raha ja kui palju rohkem?

19. $30-12$ $30-15$ $90-29$ $70-28$ $70-35$
 $60-25$ $50-25$ $100-61$ $59-21$ $30-18$
 $70-13$ $60-26$ $100-42$ $80-39$ $90-29$
 $90-33$ $70-37$ $100-12$ $90-45$ $100-12$

20. $50-42$ $70-15$ $50-18$ $50-13$ $80-45$
 $60-33$ $80-46$ $40-24$ $80-19$ $90-65$
 $60-25$ $80-55$ $50-31$ $90-71$ $100-81$
 $30-45$ $100-87$ $70-49$ $80-33$ $100-79$

21. $60-21$ $80-25$ $60-17$ $80-63$ $90-64$
 $70-39$ $90-22$ $50-36$ $90-11$ $100-76$
 $50-17$ $100-34$ $40-13$ $70-28$ $80-39$
 $40-19$ $70-39$ $70-51$ $100-49$ $70-55$

22.

$33+x=50$ $25+x=50$ $100-x=89$ $90-x=45$
 $75+x=100$ $35+x=70$ $100-x=55$ $80-x=53$
 $88+x=100$ $15+x=30$ $50-x=35$ $80-x=16$
 $45+x=60$ $45+x=60$ $60-x=42$ $60-x=36$

8.

1. 1) Lugege juure 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-le 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 kaupa! 2) Õpetaja nimetab arve, lapsed nimetavad a) 9, b) 8, c) 7, d) 6 võrra suuremaid arve!

2. Liidetavad on 24 ja 8; 28, 5 ja 9; 35, 8 ja 8. Leida summa!

3. Liidetavad on 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. Leida summa!

4. Üks liidetav on 36; teine on 5, 7, 9 võrra suurem. Kui suur on summa?

5. Kolme liidetava summa on 88; üks liidetav on 48, teine — 7. Leida kolmas liidetav!

6. Üks liidetav on 18, teine — 5, kolmas nii suur kui kaks esimest kokku. Kui suur on summa?

7. Koolilaps kirjutas 3 arvu. Üks arv oli 28, teine esimesest 7 võrra, kolmas teisest 8 võrra suurem. Leida teised arvud!

8. Kirjutada 4 arvu: esimene olgu 36, iga järgmine omast eelmisest 9 võrra suurem!

9. $19+2$ $77+6$ $55+7$ $38+9$ $34+8$ $39+8$
 $29+3$ $68+7$ $43+9$ $44+7$ $45+7$ $34+9$
 $38+4$ $45+5$ $64+8$ $83+9$ $26+8$ $56+6$
 $49+5$ $88+3$ $75+9$ $79+6$ $57+4$ $77+7$

10. $38+5$ $19+3$ $12+9$ $56+8$ $17+6$ $57+9$
 $25+6$ $37+5$ $23+9$ $67+9$ $18+7$ $65+8$
 $44+7$ $18+7$ $34+9$ $78+6$ $36+8$ $86+6$
 $48+6$ $56+9$ $45+9$ $89+5$ $44+8$ $78+7$

11. $18+6$ $86+6$ $86+7$ $87+8$ $54+8$ $72+9$
 $35+6$ $44+7$ $37+7$ $55+8$ $79+8$ $88+9$
 $47+6$ $59+7$ $48+7$ $46+8$ $65+9$ $43+9$
 $89+6$ $65+7$ $68+8$ $33+8$ $69+9$ $54+9$

12. $28+3$ $49+4$ $69+5$ $77+7$ $25+8$ $47+5$
 $39+3$ $86+5$ $44+7$ $38+8$ $36+7$ $68+4$
 $58+4$ $78+5$ $83+9$ $49+9$ $42+9$ $74+6$
 $67+4$ $47+5$ $64+8$ $54+7$ $53+9$ $66+6$

13. $56+7$ $87+6$ $43+9$ $76+8$ $54+9$ $29+9$
 $45+9$ $78+5$ $28+7$ $65+6$ $35+6$ $47+4$
 $24+8$ $36+6$ $55+8$ $89+4$ $27+8$ $73+8$
 $38+4$ $19+5$ $49+7$ $17+7$ $66+7$ $89+6$

14.	44+8	85+6	53+9	16+8	18+9	28+7
	52+9	75+9	89+6	48+6	24+8	36+9
	68+4	63+8	14+7	56+7	45+9	27+9
	15+7	48+7	35+8	63+9	49+7	64+8
15.	19+5	38+9	48+8	25+8	32+9	15+7
	17+7	34+8	46+7	45+8	43+9	37+5
	35+7	78+8	88+8	18+8	58+7	49+9
	36+6	65+9	77+7	57+8	84+8	66+8
16.	13+9	14+8	48+5	27+4	54+8	18+5
	36+8	23+9	64+8	38+5	46+9	74+8
	44+8	56+7	45+7	49+6	17+8	69+3
	73+8	82+9	89+2	58+7	26+9	38+3

17. 1) Lahutage 100-st, 99, 98, 97, 96, 95-st 5, 9, 8, 7, 6, kaupa! 2) Õpetaja nimetab arve, õpilased nimetavad 9, 8, 7, 6, 5 võrra väiksemaid arve.

18. Koolis oli I klassis 42 last, õppeaasta jooksul lahkus klassist 3 last, tuli juure 2. Mitu last oli I klassis kevadel?

19. 41-st I kl. lapsest ei saanud II klassi edasi 4 poissi ja 2 tüdrukut. Mitu last jõudis II klassi?

20. II klassis oli 32 õpilast; teiseks aastaks klassi jäi 3 poissi ja 4 tütarlast. Mitu last jõudis III klassi?

21. II klassist viidi III kl. 25 õpilast; III kl. istuma jääjaid oli 6. Mitu õpilast oli järgmisel sügisel III kl., kui 4 õpilast kooli ei ilmunud?

22. Sügisel oli koolis 75 poeglast ja 68 tütarlast. Aasta kestel poeglaste arv vähenes 6 võrra, kuna tütarlaste arv suurenes 5 võrra. Mitu poeglast ja mitu tütarlast oli koolis kevadel?

23. Vähendatav on 87, lahutatav 45. Vähendada kumbagi 9 võrra ja leida siis vahe!

24. Koolilaps kirjutas mõned arvud, arvas igale neist juure 8 ja sai 62, 45, 72, 91, 86, 57, 42, 36. Leida kirjutatud arvud!

25. $21-2$ $35-7$ $36-8$ $48-9$ $55-6$ $24-8$
 $22-3$ $43-6$ $92-8$ $61-4$ $73-5$ $27-9$
 $42-4$ $75-9$ $45-7$ $72-6$ $84-8$ $25-7$
 $54-6$ $91-6$ $33-5$ $84-6$ $91-3$ $64-8$

26. $75-6$ $54-7$ $26-8$ $73-8$ $64-9$ $88-9$
 $33-6$ $66-7$ $45-8$ $91-8$ $72-9$ $37-9$
 $44-6$ $72-7$ $37-8$ $82-8$ $85-9$ $86-9$
 $71-6$ $95-7$ $54-8$ $51-9$ $93-9$ $55-9$

27. $83-6$ $44-8$ $55-8$ $35-7$ $73-4$ $42-9$
 $94-5$ $45-9$ $33-7$ $24-8$ $86-8$ $88-9$
 $62-4$ $54-9$ $42-6$ $25-7$ $93-7$ $54-7$
 $95-7$ $63-9$ $72-7$ $32-9$ $51-8$ $56-8$

28. $x+5=53$ $x+6=92$ $x+7=44$ $x+5=33$
 $x+7=84$ $x+7=24$ $x+5=53$ $x+4=42$
 $x+6=71$ $x+8=24$ $x+9=27$ $x+7=35$
 $x+9=54$ $x+5=32$ $x+8=34$ $x+9=45$

29. $32-5$ $56-8$ $63-7$ $53-4$ $44-9$ $91-6$
 $64-8$ $36-8$ $35-7$ $65-7$ $52-7$ $33-9$
 $45-9$ $24-8$ $81-7$ $82-9$ $61-4$ $51-8$
 $63-9$ $72-8$ $21-7$ $71-5$ $23-6$ $42-7$

30. $x+9=85$ $x+5=21$ $x+6=54$ $x+4=72$
 $x+7=72$ $x+6=42$ $x+9=63$ $x+5=22$
 $x+9=51$ $x+7=35$ $x+8=72$ $x+6=31$
 $x+8=32$ $x+9=45$ $x+5=71$ $x+9=63$

31.	25—9—9	63—8—6	34—8—8	75—9—8
	32—5—8	71—9—4	42—7—8	64—6—9
	31—6—6	53—7—8	61—3—9	82—7—6
	42—7—7	92—6—7	57—9—9	91—8—7
32.	49+5—9	66+8—6	54+7—2	82—5+8
	38+6—9	75+6—7	19+3—8	75—8+4
	57+7—5	48+4—9	48+4—7	63—8+8
	84+8—4	57+4—6	37+9—7	91—4+9

9.

1. 1) Liitke 26, 37, 48, 17, 28, 16, 27, 46, 18, 38, 47, 19, 49 sama arvu enesega! arvust enesest 1 võrra väiksema arvuga! arvust enesest 1 võrra suurema arvuga! 2) Liitke 15, 17, 25, 26, 18, 27, 28, 29 sama arvuga 2 korda!

2. Lindal oli 27 senti. Ta sai emalt veel 25, 35, 55 senti. Mitu senti oli nüüd Lindal raha?

3. Ansul oli 45 senti. Tal oli õnne; ta leidis 16, 27, 30, 48 senti. Mitu senti oli nüüd Antsul raha?

4. Jaagul oli raha 18 senti. Jüril 17 s. rohkem. Kui palju raha oli Jaagul ja Jüril kokku?

5. Jüril oli 35 s., Juhanil 28 senti rohkem. Mitu s. raha oli Jüril ja Juhanil kokku?

6. Peetril oli 47, Paulil 56 senti. Peeter sai juure 25, Paul 15 senti. Kummal ja kui palju oli rohkem raha?

7. Miinal oli enda käes 25 senti, venna käes hoiul 48 s., õe käes 15 senti. Mitu s. puudub Miinal 1 kroonist?

8.	18+13	25+26	16+29	57+15	49+12
	25+16	66+26	27+27	69+23	38+16
	36+25	55+19	55+36	56+35	54+28
	54+17	17+35	48+16	47+39	36+19
9.	16+16	17+17	24+27	54+18	28+16
	28+28	47+47	36+37	96+26	79+14
	26+26	18+18	29+25	75+19	43+29
	36+36	38+38	43+38	67+17	38+17
10.	26+29	17+14	54+18	37+36	19+19
	36+35	29+16	68+25	38+24	27+25
	46+48	58+33	56+35	62+29	48+36
	58+24	27+54	48+48	46+45	45+45
11.	24+37	67+17	73+19	39+38	48+38
	55+27	56+29	45+37	24+57	74+18
	43+28	48+29	37+26	74+13	68+17
	75+19	68+15	24+17	56+18	49+39
12.	55+16	53+28	54+18	59+15	17+17
	29+35	26+36	66+16	44+27	36+36
	44+17	48+28	26+45	34+37	27+27
	28+17	67+27	19+28	29+29	47+37
13.	38+45	45+28	45+36	38+49	26+29
	25+27	26+48	36+28	64+27	49+25
	58+24	65+16	28+44	29+13	38+15
	46+34	76+18	44+38	48+35	53+38
14.	14+27	47+24	15+46	29+28	48+48
	34+28	38+29	46+25	37+26	54+19
	59+17	29+23	37+37	76+16	63+28
	68+28	47+36	47+47	67+24	49+17

15.	57+38	24+28	54+27	46+46	27+27
	47+26	55+29	49+16	37+37	38+38
	35+46	49+25	25+48	55+26	45+37
	24+37	38+45	28+38	68+24	38+29

16. 1) Lahutage 92-st 25, 36, 18, 45, 34, 58, 27, 46, 63, 75! 2) Liitke 45, 28, 35, 57, 46, 18, 24, 19, 28, 37 niisuguse arvuga, et summa tuleb 81!

17. Raamatus on 64 lehekülge. Mitu lehekülge on veel lugeda, kui on loetud 15, 28, 37, 45 lehekülge?

18. Raamatus on 92 lehekülge. Jaanil on loetud 29 lehekülge. Mitu lehekülge jääb lugeda, kui Jaan veel 29 lehekülge loeb?

19. Peetril on loetud 92 leheküljest 37 lehekülge. Mitu lehekülge jääb Peetril lugeda, kui ta veel 37 lehekülge loeb?

20. Mardil on loetud 92 leheküljest 28 lehekülge. Mitu lehekülge jääb lugeda Mardil, kui ta veel 28 lehekülge loeb?

21. Kahes raamatus on kokku 84 lehekülge; ühes raamatus on 48 lehekülge. Mitu lehekülge on üks raamat teisest suurem?

22. Kahe arvu summa on 84. Üks arv on 26. Kui palju on üks arv teisest suurem?

23. Koosta igast numbrist: 2 ja 5, 7 ja 3, 6 ja 7, 9 ja 1, 4 ja 8, 3 ja 5, 5 ja 8, kaks kahekohalist arvu ja leia nende vahe!

24. Leia, kui palju on allantud arvude reas 54 suurem igast eelolevast ja väiksem igast järelolevast arvust: 18, 25, 37, 46, 54, 63, 72, 81, 90!

25.	25—17	54—27	43—27	36—18	41—29
	33—18	32—18	72—34	45—28	77—19
	44—25	51—22	81—32	54—26	85—46
	35—17	75—26	92—47	94—27	95—28
26.	87—29	33—24	48—29	55—36	93—65
	46—27	63—54	43—25	84—28	95—27
	36—27	72—36	32—15	57—29	64—16
	92—24	52—26	47—28	82—55	80—25
27.	73—25	26—18	38—19	54—26	44—26
	61—42	75—46	92—46	42—17	54—38
	71—14	54—35	72—36	44—29	94—49
	36—18	62—44	44—16	36—19	85—27
28.	45—26	62—43	66—19	36—17	63—14
	25—17	55—18	53—25	95—27	66—48
	32—16	92—46	46—37	84—55	44—26
	24—18	84—27	58—29	48—29	32—13
29.	33—17	36—19	44—26	41—22	74—29
	93—19	95—56	55—26	91—72	94—48
	57—28	86—68	66—36	62—36	62—47
	87—48	92—55	75—56	93—46	92—66
30.	42—18	55—29	36—19	93—26	37—18
	82—36	77—39	43—17	78—29	46—28
	72—27	87—48	52—25	98—49	52—17
	53—36	67—19	94—46	87—58	62—39
31.	45—26	46—28	52—18	27—18	54—35
	63—54	43—28	48—19	54—26	92—66
	97—59	54—26	53—15	91—52	82—47
	91—65	64—46	90—45	36—17	81—58

32.	64—36	51—17	68—39	45—28	55—3
	72—36	51—34	72—48	93—64	66—3
	84—17	65—26	81—15	95—78	95—4
	96—48	48—29	81—27	47—28	93—3

33.	48—24	32—16	34—17	56—18	35—1
	66—33	52—26	54—27	56—28	58—2
	84—42	72—36	74—37	76—38	78—3
	88—44	92—46	94—46	96—48	98—4

10.

1.

55—27+28	47—22+36	22+25+ 2	30—14+4
29+39+19	48+48—37	59—25— 8	90—18+2
18+19+17	80—28+48	93—26— 9	55+17—3
24+26—32	7+17+26	35— 4+69	12+18+7

2.

43+18—25	39+39—45	75+25—65	91+9—2
75+17—46	45+45—36	72+28—33	95+5—3
48+16—32	28+27+45	21+79—75	99+1—4
70—18—18	12+88—55	81+19—44	92+8—3

3.

48+52—77	16+35—28	96—24—24	49+49+
25+55—43	90—26—26	35+35+25	90—45—
100—81+21	80—17—27	25+25—36	88—44+
100—38+18	54+16—35	45+46—15	63+26+

4.

27+28+25	48+12—15	28+7+45	16+84—9
70—25—26	28+12—19	45—8+43	19+61—4
33+67—39	80—25+15	36+9+55	17+23+4
13+67—23	90—75+45	76—6+31	15+75—4

5.

$33+33+33$	$26+26+27$	$70-15-16$	$39+16+25$
$44+44+12$	$17+83-39$	$54-27+19$	$72-36-18$
$100-21+16$	$65+17-26$	$80-18-18$	$84+16-34$
$100-59-16$	$77+23-45$	$61-15+18$	$17+34+46$

6.

$12+12+12$	$16+16+16$	$24+24+24$	$28+28+28$
$13+13+13$	$17+17+17$	$25+25+25$	$29+29+29$
$14+14+14$	$18+18+18$	$26+26+26$	$32+32+32$
$15+15+15$	$19+19+19$	$27+27+27$	$33+33+33$

7.

$12+12+12+12$	$13+13+13+13$	$22+22+22+22$
$15+15+15+15$	$16+16+16+16$	$24+24+24+24$
$17+17+17+17$	$18+18+18+18$	$23+23+23+23$
$19+19+19+19$	$14+14+14+14$	$25+25+25+25$

8.

$16+15-12$	$60-15+35$	$40+8-18$	$82-16-15$
$18+17-16$	$8+75-16$	$35+4-26$	$48-19+39$
$50-13+19$	$45+55-32$	$44+8+30$	$37+37+17$
$9+56-38$	$76+27-36$	$65+6+29$	$68-25-28$

9. Üks koolilaps õppis 95 minutit, teine — 1 tund 25 minutit. Kumb koolilaps lõpetas rutem?

10. Üks koolilaps õppis 12 minutit alla tunni, teine 72 minutit. Kumb koolilaps lõpetas rutem ja mitu min. rutem?

11. Linda saadeti poodi kaupa ostma 1 kroon raha kaasas. L. ostis 30 sendi eest leiba, 40 sendi eest heeringaid. Kui palju raha L. sai tagasi?

12. Teine kord Linda ostis leiba 30, saia 10, tangu 40 sendi eest. Kui palju raha L. sai tagasi 1 kroonist?

13. Juttu oli 96 lehekülge. Jutulugeja luges laupäeval 23 lehekülge, pühapäeval 45, esmaspäeval 14 lehekülge. Mitu lehekülge jäi lugeda teisipäevaks?

14. Üks jutt on 24 lehekülge, teine — 56. Jutulugejal on loetud läbi 38 lehekülge. Mitu lehekülge on veel lugeda?

15. Kaks koolilast alustasid õppimist kell 17. Üks õppis 75, teine — 90 minutit. Mis kella ajal lõpetas kumbki koolilaps?

16. Üks koolilaps lõpetas õppimise kell 19.45 minutit, teine — kell 20.15 min. Esimene oli õppinud 70, teine — 65 minutit. Mis kella ajal oli alustanud kumbki?

17. I liidetav on 16, II — 12 võrra suurem. Leida summa?

18. I liidetav on 42, II — 16 võrra väiksem. Leida summa?

19. Kolmes taskus oli kokku 100 s. Ühes taskus oli 24, teises — 48 senti. Kui palju raha oli kolmandas taskus?

20. Kolmes klassis oli kokku 91 õpilast, nendest I klassis 36, II kl. 29 õpilast. Mitu õpilast oli kolmandas klassis?

21. Vähendatav oli 100, lahutatav — 65. Vähendada lahutatavat 17 võrra ja leida vahe!

22. Vähendatav oli 80, lahutatav — 28. Suurendada vähendatavat 17 võrra. Leida vahe!

23. Ilmar oli 12 a. eest 9 aastane. Kui vana on Ilmar 25 a. pärast?

24. Endel on 14 a. pärast 35 aastane. Kui vana oli E. 15 a. eest?

25. Miku pani ühte taskusse 56 senti, teise — 18 s. vähem. Kui palju raha oli kahes taskus kokku?

26. Ütleme, et Miku pani ühte taskusse 28 senti, teise — 34 s. rohkem. Kui palju raha oli kahes taskus kokku?

27. Mõõta ära teie klassitoa põranda pikkus ja laius tervetes meetrites! Arvutada klassitoa põranda ümbermõõt! lae ümbermõõt!

28. Mõõta ära teie koolimaja pikkus ja laius tervetes meetrites! Arvutada koolimaja ümbermõõt!

29. Kirjutada üles, mitu tundi on teil igal nädala päeval! Seega: mitu tundi on nädalas?

30. Kirjutada üles, mitu tundi on teil nädalas eesti keelt, kodulugu, aritmeetikat jne. Seega: mitu tundi on nädalas?

31. Arvutada tervetes meetrites klassitoa ees-
seina ümbermõõt! külgliseina ümbermõõt!

32. Koolilaste teadmisi märgitakse tunnistus-
tele sõnadega: hää, rahuldav, nõrk. Märgime hää
number 4-ga, rahuldav — 3-ga, nõrk — 2-ga. Kooli-
laps, kelle numbrite summa kõige suurem, on esimene
klassis. Leida I klassi kevadiste tunnistuste järele,
kes on praegu esimene II klassis? Kes tuleb esime-
seks jõuluks?

§ 3. ÜKSKORDÜKS.

2 kaupa.

1. Kui palju on 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 korda 2?
20, 30, 40, 50 korda 2? Korruta 2-ga: 6, 9, 5, 7, 10!

2. Leida arvud, mis on 1 võrra a) suuremad,
b) väiksemad, kui 4, 7, 3, 8, 5, 9 korda 2!

3. Mitu tükki on 6, 8, 5, 9 paari?

4. 1 sulg maksis 2 senti. Mis maksid 5, 7, 10 sulge?

5. Iga laps sai 2 õuna. Mitu õuna läks 4, 6, 10 lapsele?

6. Mitu jalga on 5, 8 kukel? 6, 9 hanel?

7. Mitu ratast on 7, 10 kaarikul? 5, 8 jalgrattal?

8. Lapse ülikonda läks 2 meetrit riidet. Mitu meetrit riidet läks 5, 8, 10 niisugusesse ülikonda?

9. Kui Juta tikkudest 6, 8 risti seadis, siis jäi tal 1 tikk üle. Mitu tikku oli Jutal?

10.	4·2	2·2	3·2	9·2	5·2	4·2
	6·2	8·2	5·2	3·2	7·2	8·2
	3·2	1·2	10·2	6·2	3·2	5·2
	5·2	9·2	6·2	8·2	6·2	8·2

11.	$x \cdot 2 = 8$	$x \cdot 2 = 10$	$x \cdot 2 = 14$	$x \cdot 2 = 16$
	$x \cdot 2 = 12$	$x \cdot 2 = 4$	$x \cdot 2 = 10$	$x \cdot 2 = 20$
	$x \cdot 2 = 6$	$x \cdot 2 = 16$	$x \cdot 2 = 18$	$x \cdot 2 = 14$
	$x \cdot 2 = 14$	$x \cdot 2 = 20$	$x \cdot 2 = 12$	$x \cdot 2 = 18$

12.	3·2+1	5·2+1	8·2—1	9·2+1	4·2+1
	7·2+1	5·2—1	10·2—1	6·2+1	9·2—1

13. Mitu korda saab 2 kaupa jagada (ja mitu tükki jääb üle): 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20-st? 3, 5, 7, 9, 11, 15, 17, 19, 21-st?

14. Mitu paari saapaid on 12 saabast? Mitu paari kindaid on 16, 20 kinnast? Mitu paari sukki on 14, 18 sukka?

15. Mitu paari on 5, 11, 9, 17 tükki (ja mitu tükki jäi üle)?

16. Iga sulg maksis 2 senti. Mitu sulge sai osta 8, 9, 12, 13, 18, 19 sendi eest?

17. Igas pingis on 2 last. Mitmes pingis on 12, 16, 20 last?

18. Lapse ülikonda läks 2 meetrit riidet. Mitu nii-sugust ülikonda sai 10, 11, 16, 17 meetrist riidest?

19. Suuremas korvis on 100 muna, väiksemas 40. Mitu paari mune on suuremas korvis rohkem kui väiksemas?

20.   5:2   9:2   8:2   14:2   10:2   6:2
      10:2   18:2   16:2   2:2   16:2   18:2
      7:2   6:2   10:2   18:2   8:2   12:2
      14:2   12:2   20:2   12:2   14:2   20:2

21.   2:2   10:2   14:2   12:2   7:2   3:2
      3:2   11:2   15:2   13:2   11:2   13:2
      6:2   16:2   18:2   9:2   15:2   11:2
      7:2   17:2   19:2   5:2   19:2   17:2

10 kaupa.

1. Loe 10 kaupa 100-ni! Kirjutage saadud arvud!

2. Mitu on 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 korda 10? Korruta 10-ga: 2, 6, 9, 10!

3. Leida arvud, mis on 4, 6, 9 võrra a) suuremad, b) väiksemad, kui 4, 6, 3, 7, korda 10!

4. Üks raha on 10 senti. Mitu senti on 3, 6, 9 niisugust raha?

5. Ühel inimesel on 10 sõrme. Mitu sõrme on 5, 7, 10 inimesel?

6. Meeter paela maksis 10 senti. Mis maksid 4, 7, 9 meetrit paela?

7. Ühel lapsel oli loetud 10 lehekülge, teisel 5 korda, 8 korda rohkem. Mitu lehekülge oli loetud teisel lapsel?

8. Üks raha on 10-sendiline, teine on 5 korda, 10 korda suurem. Kui suur on teine raha?

9. Ma korrutasin 10-t tundmata arvuga ja sain 70, 90. Kui suur on tundmata arv?

10. Kui Olev 2, 7 10-sendilist ära kulutas, jäi järele 5 senti. Kui palju oli Olevil raha?

11.	$2 \cdot 10$	$6 \cdot 10$	$8 \cdot 10$	$7 \cdot 10$	$10 \cdot 10$
	$10 \cdot 2$	$10 \cdot 6$	$10 \cdot 8$	$10 \cdot 7$	$10 \cdot 7$
	$4 \cdot 10$	$3 \cdot 10$	$5 \cdot 10$	$9 \cdot 10$	$6 \cdot 10$
	$10 \cdot 4$	$10 \cdot 3$	$10 \cdot 5$	$10 \cdot 9$	$9 \cdot 10$

12.	$x \cdot 10 = 30$	$x \cdot 10 = 40$	$x \cdot 10 = 50$	$x \cdot 10 = 30$
	$x \cdot 10 = 70$	$x \cdot 10 = 60$	$x \cdot 10 = 100$	$x \cdot 10 = 60$
	$x \cdot 10 = 20$	$x \cdot 10 = 10$	$x \cdot 10 = 40$	$x \cdot 10 = 50$
	$x \cdot 10 = 90$	$x \cdot 10 = 80$	$x \cdot 10 = 80$	$x \cdot 10 = 90$

13.	$6 \cdot 10 + 5$	$9 \cdot 10 + 9$	$8 \cdot 10 - 3$	$3 \cdot 10 + 6$
	$7 \cdot 10 - 2$	$5 \cdot 10 - 5$	$4 \cdot 10 + 8$	$7 \cdot 10 - 4$
	$2 \cdot 10 + 6$	$6 \cdot 10 + 4$	$10 \cdot 10 - 5$	$9 \cdot 10 + 8$

14. Loe 10 kaupa 100—10-ni! Kirjutage loetavad arvud!

15. Mitu korda saab 10 kaupa jagada (ja mitu tükki jääb üle): 10, 20, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100-st? 11, 15, 19, 21, 26, 46, 52, 77, 88, 91, 99-st?

16. Mitu 10-sendilist on 50, 80, 100 senti?

17. Mitu 10-sendilist saab vahetada 35, 75 s. vastu?

18. Meeter paela maksis 10 senti. Mitu meetrit paela sai osta 40, 55, 70, 85, 99 senti eest?

19. Mitmes päevas luges Ants 50, 80 lehekülge, kui ta luges 10 lehekülge päevas?

20. Mitmesse tulpa mahuvad 40, 56, 72, 100 arvu, kui kirjutame igasse tulpa 10 arvu?

21. Raamatus on 60 lehekülge. Linda luges 10 lehekülge päevas, Ilma 6 lehekülge. Kumb varem sai raamatu läbi? Mitu päeva varem?

22.	3:10	50:10	66:10	25:10	14:10
	30:10	80:10	90:10	29:10	62:10
	7:10	100:10	70:10	45:10	37:10
	70:10	40:10	50:10	68:10	93:10

23.	32:10	12:10	19:10	69:10	84:10
	42:10	28:10	37:10	93:10	61:10
	66:10	37:10	58:10	87:10	56:10
	54:10	55:10	77:10	96:10	86:10

3 kaupa.

1. Loe 3 kaupa 30-ni! Kirjutage loetud arvud!

2. Kirjutage tabel: $3+3=6$

$$3+3+3=9$$

$$3+3+3+3=12$$

Jne. kuni 30-ni.

Mitu korda on kirjutatud 3 tabeli esimeses reas? teises? kolmandas? jne. Leida tabelis, mitu on: 4, 7, 2, 5, 8, 3, 9, 6, 10 korda 3!

3. Kirjutage eelmisest tabelist 3-me korrutamistabel:

$$2 \cdot 3 = 6$$

$$3 \cdot 3 = 9$$

Jne.

4. Jaan ei teadnud peast, mitu on $7 \cdot 3$. Juhan õpetas: võta esiti $5 \cdot 3$, siis $2 \cdot 3$ ja sul ongi $7 \cdot 3$. Leidke nii $7 \cdot 3$! Näidake seda kirjalikult!

5. Koolilaps ei tea peast, mitu on: $6 \cdot 3$, $8 \cdot 3$, $9 \cdot 3$. Seleta talle, kuidas seda leida! Näidake seda kirjalikult!

$$\text{Näide: } 6 \cdot 3 = 3 \cdot 3 + 3 \cdot 3 = 18$$

6. Leidke arvud, mis on 1, 2 võrra a) suuremad, b) väiksemad, kui 5, 3, 8, 6, $9 \cdot 3$!

7. Üks kumm maksis 3 senti. Mis maksid 4, 6, 9 niisugust kummi?

8. Maasika lehel on 3 haru. Mitu haru on 5, 8, 10 maasikalehel?

9. Mitu nurka on 1, 6, 8 kolmnurgal?

10. Mitu jalga on 1, 7, 9 vokil? 1, 8 mõhel?

11. Ühte särki läks 3 meetrit riidet. Mitu meetrit riidet läks 7, 9 niisugusesse särki?

12. Üks koolilaps ostis 3 poognat paberit, teine 8 korda rohkem. Mitu p. paberit ostis teine koolilaps?

13. Ema andis ühele lapsele 5, teisele 4 3-sendilist raha. Kui palju raha kulus ära emal?

14. Jaanil oli 7 3-sendilist raha; ta kulutas ära 1 sendi. Kui palju raha Jaanil jäi järele?

15. $3 \cdot 3$ $6 \cdot 3$ $4 \cdot 3$ $5 \cdot 3$ $4 \cdot 3$ $8 \cdot 3$
 $5 \cdot 3$ $2 \cdot 3$ $8 \cdot 3$ $3 \cdot 3$ $6 \cdot 3$ $5 \cdot 3$
 $1 \cdot 3$ $7 \cdot 3$ $10 \cdot 3$ $9 \cdot 3$ $2 \cdot 3$ $10 \cdot 3$
 $4 \cdot 3$ $5 \cdot 3$ $6 \cdot 3$ $7 \cdot 3$ $5 \cdot 3$ $9 \cdot 3$

16. $3 \cdot 2$ $4 \cdot 2$ $7 \cdot 2$ $8 \cdot 2$ $6 \cdot 2$ $3 \cdot 2$
 $3 \cdot 3$ $4 \cdot 3$ $7 \cdot 3$ $8 \cdot 3$ $4 \cdot 3$ $2 \cdot 3$
 $5 \cdot 2$ $6 \cdot 2$ $9 \cdot 2$ $10 \cdot 2$ $9 \cdot 2$ $10 \cdot 3$
 $5 \cdot 3$ $6 \cdot 3$ $9 \cdot 3$ $10 \cdot 3$ $6 \cdot 3$ $3 \cdot 10$

17. $2 \cdot 3 + 1$ $6 \cdot 3 + 2$ $2 \cdot 3 - 1$ $8 \cdot 3 + 1$ $9 \cdot 3 - 2$
 $3 \cdot 3 + 1$ $6 \cdot 3 - 1$ $4 \cdot 3 - 2$ $8 \cdot 3 - 2$ $10 \cdot 3 - 1$
 $3 \cdot 3 - 1$ $7 \cdot 2 - 1$ $4 \cdot 3 + 2$ $9 \cdot 3 + 1$ $7 \cdot 3 + 1$
 $5 \cdot 3 - 2$ $7 \cdot 3 + 2$ $5 \cdot 3 + 2$ $10 \cdot 3 - 2$ $6 \cdot 3 + 2$

18. $3 \cdot 3 + 5 \cdot 3$ $3 \cdot 3 + 5 \cdot 3$ $3 \cdot 3 + 3 \cdot 3$ $6 \cdot 3 + 3 \cdot 3$
 $5 \cdot 3 + 2 \cdot 3$ $2 \cdot 3 + 4 \cdot 3$ $4 \cdot 3 + 4 \cdot 3$ $7 \cdot 3 + 3 \cdot 3$
 $4 \cdot 3 + 3 \cdot 3$ $10 \cdot 3 - 1 \cdot 3$ $7 \cdot 3 + 2 \cdot 3$ $8 \cdot 3 - 5 \cdot 3$
 $6 \cdot 3 + 2 \cdot 3$ $10 \cdot 3 - 2 \cdot 3$ $5 \cdot 3 + 4 \cdot 3$ $9 \cdot 3 - 4 \cdot 3$

19. $4 \cdot 2 + 4 \cdot 3$ $5 \cdot 2 + 5 \cdot 3$ $5 \cdot 3 - 5 \cdot 2$ $6 \cdot 3 - 4 \cdot 3$
 $7 \cdot 2 + 7 \cdot 3$ $8 \cdot 2 + 8 \cdot 3$ $8 \cdot 3 - 8 \cdot 2$ $9 \cdot 3 - 7 \cdot 3$
 $9 \cdot 2 + 9 \cdot 3$ $7 \cdot 3 - 7 \cdot 2$ $6 \cdot 3 - 6 \cdot 2$ $10 \cdot 2 - 6 \cdot 2$
 $6 \cdot 2 + 6 \cdot 3$ $9 \cdot 3 - 9 \cdot 2$ $10 \cdot 3 - 10 \cdot 2$ $8 \cdot 3 - 5 \cdot 3$

20. $x \cdot 3 = 6$ $x \cdot 3 = 18$ $x \cdot 3 = 15$ $x \cdot 3 = 12$
 $x \cdot 3 = 12$ $x \cdot 3 = 15$ $x \cdot 3 = 24$ $x \cdot 3 = 27$
 $x \cdot 3 = 21$ $x \cdot 3 = 3$ $x \cdot 3 = 30$ $x \cdot 3 = 18$
 $x \cdot 3 = 9$ $x \cdot 3 = 12$ $x \cdot 3 = 21$ $x \cdot 3 = 24$

21. Kirjutage jagamistabel:

$$3:3=1$$

$$4:3=1, \text{ jääk } 1$$

$$5:3=1, \text{ „ } 2$$

$$6:3=2$$

$$7:3=2, \text{ jääk } 1$$

Jne. 30-ni!

22. Leidke tabelis, mitu korda saab 3 kaupa jagada: 15, 21, 12, 27, 18, 24, 30-st!

23. Leidke tabelis, mitu korda saab 3 kaupa jagada (ja mitu jääb üle): 10, 16, 22, 28, 11, 14, 20, 26, jne.!

24. Loeme — ja näidake tabelis kõik arvud, mis 3 kaupa jäägita jagatavad!

25. Loeme — ja näidake tabelis arvud, millest 3 kaupa jagades jääk on: 1, 2!

26. Jagage 3-ga 15, 24, 9, 18, 27, jne!

27. Jagage 3-ga: 13, 20, 14, 19, 23, jne!

28. Kirjutage välja jagamistabelist jäägita jagamistehted; neile kirjutage kõrvale vastavad korrutamistehted!

$$\text{Näide: } 3:3=1 \quad 1 \cdot 3=3$$

$$6:3=2 \quad 2 \cdot 3=6$$

29. Leida, kui suure jäägiga on 3-ga jagatavad: 7, 10, 14, 17, 19, 23, 25, 29 jne!

30. Üks kumm maksis 3 senti. Mitu kummi sai osta 15, 17, 24, 25 senti eest?

31. Mitmel maasika lehel on 18, 24, 30 haru?

32. Mitmel vokil on 12, 21, 30 jalga?

33. Vokimeistril on valmis 16, 20, 25 voki jalga. Mitmele vokile jätkub neid jalgu?

34. Mitu kolmnurka saab koostada 19, 26 tikust?

35. Mitu särki saab 21, 23, 27, 28 meetrist riidest, kui särgiks 3 meetrit riidet läheb?

36. Mitu 3-sendilist raha on 15, 16, 25, 30 senti?

37. Eha ostis enesele 18 pirni ja 20 õuna. Iga päev sõi ta 3 pirni ja 2 õuna. Mitu päeva varem said pirnid otsa?

38. Tõnis ostis 18 sendi eest 2-sendilisi ja 24 sendi eest 3-sendilisi sulgi. Mitu sulge Tõnis ostis?

39. $2:3$ $9:3$ $10:3$ $15:3$ $18:3$ $30:3$
 $6:3$ $27:3$ $30:3$ $24:3$ $12:3$ $15:3$
 $7:3$ $8:3$ $6:3$ $9:3$ $27:3$ $27:3$
 $21:3$ $24:3$ $18:3$ $21:3$ $6:3$ $21:3$

40. $x:3=4$ $x:3=2$ $x:3=3$ $x:3=5$
 $x:3=6$ $x:3=7$ $x:3=5$ $x:3=8$
 $x:3=3$ $x:3=10$ $x:3=9$ $x:3=6$
 $x:3=5$ $x:3=8$ $x:3=7$ $x:3=9$

41. $3:3$ $12:3$ $20:3$ $27:3$ $19:3$ $20:3$
 $4:3$ $13:3$ $22:3$ $28:3$ $25:3$ $14:3$
 $5:3$ $14:3$ $23:3$ $29:3$ $28:3$ $29:3$
 $6:3$ $15:3$ $24:3$ $30:3$ $16:3$ $26:3$

42. $9:3$ $10:3$ $17:3$ $14:3$ $7:3$ $8:3$
 $5:3$ $15:3$ $22:3$ $8:3$ $19:3$ $21:3$
 $18:3$ $21:3$ $12:3$ $20:3$ $25:3$ $13:3$
 $11:3$ $28:3$ $24:3$ $27:3$ $30:3$ $19:3$

43.	6:2	18:2	9:2	16:2	7:2	13:2
	6:3	18:3	9:3	16:3	7:3	13:3
	12:2	10:2	15:2	20:2	11:2	14:2
	12:3	10:3	15:3	20:3	11:3	14:3

4 kaupa.

1. 1) Loe 4 kaupa 40-ni! Kirjutage loetud arvud! 2) Kirjutage 4 kaupa liitmistabel! (Vaata kolme tabel!).

2. Leida tabelis, mitu on: 3, 5, 2, 4, 7, 6, 9, 8, 10 korda 4! Korrutage 4-ja 5, 9, 6, 8-ga!

3. Kirjutada eelmisest tabelist 4-ja korrutamistabel!

4. Kui koolilaps peast ei tea, mitu on 6·4, 7·4, 8·4, 9·4, siis a) seleta, b) näita kirjalikult, kuidas seda leida!

5. Leida arvud, mis on 1, 2, 3 võrra a) suuremad, b) väiksemad, kui 4, 7, 8, 5, 9, 6 korda 4!

6. Mitu jalga on 5, 9 hobusel? 6, 8 toolil?

7. Mitu ratast on 7, 10 vankril? Mitu nurka on 6 majal? 9 laual? Mitu külge on 4, 6 ruudul?

8. Üks sai maksis 4 senti. Mis maksid 7 saia?

9. Juta oli iga päev 4 tundi koolis. Mitu tundi oli Juta nädalas koolis?

10. Õel oli raha 4 senti, vennal 5, 8, 10 korda niipalju. Mitu senti raha oli vennal?

11. Ma korrutasin 4-ja tundmata arvuga ja sain 20, 28, 36. Kui suur on tundmata arv?

12. Ella koostas tikkudest 5 ruutu, Elsa 4. Mitu tikku lastel läks tarvis?

13. Kui tõllasepp seab alla rattad 6 vankrile, siis jääb üle 2 ratast. Mitu ratast tõllasepal on valmis?

14. $3 \cdot 4$ $1 \cdot 4$ $2 \cdot 4$ $4 \cdot 4$ $5 \cdot 4$ $8 \cdot 4$
 $6 \cdot 4$ $5 \cdot 4$ $10 \cdot 4$ $8 \cdot 4$ $7 \cdot 4$ $6 \cdot 4$
 $2 \cdot 4$ $3 \cdot 4$ $6 \cdot 4$ $1 \cdot 4$ $9 \cdot 4$ $4 \cdot 4$
 $8 \cdot 4$ $7 \cdot 4$ $9 \cdot 4$ $6 \cdot 4$ $3 \cdot 4$ $10 \cdot 4$

15. $3 \cdot 2$ $4 \cdot 2$ $7 \cdot 2$ $8 \cdot 2$ $4 \cdot 2$ $7 \cdot 3$
 $3 \cdot 4$ $4 \cdot 4$ $7 \cdot 4$ $8 \cdot 4$ $2 \cdot 4$ $7 \cdot 4$
 $5 \cdot 2$ $6 \cdot 2$ $9 \cdot 2$ $10 \cdot 2$ $4 \cdot 3$ $9 \cdot 3$
 $5 \cdot 4$ $6 \cdot 4$ $9 \cdot 4$ $10 \cdot 4$ $3 \cdot 4$ $9 \cdot 4$

16. $x \cdot 4 = 16$ $x \cdot 4 = 24$ $x \cdot 4 = 20$ $x \cdot 4 = 16$
 $x \cdot 4 = 8$ $x \cdot 4 = 4$ $x \cdot 4 = 40$ $x \cdot 4 = 36$
 $x \cdot 4 = 20$ $x \cdot 4 = 28$ $x \cdot 4 = 12$ $x \cdot 4 = 24$
 $x \cdot 4 = 12$ $x \cdot 4 = 20$ $x \cdot 4 = 32$ $x \cdot 4 = 28$

17. $3 \cdot 4 + 1$ $7 \cdot 4 + 1$ $9 \cdot 4 - 1$ $6 \cdot 4 + 3$ $3 \cdot 4 + 3$
 $3 \cdot 4 - 2$ $7 \cdot 4 + 2$ $9 \cdot 4 + 3$ $10 \cdot 4 - 3$ $3 \cdot 4 - 3$
 $5 \cdot 4 - 2$ $8 \cdot 4 + 2$ $10 \cdot 4 - 1$ $3 \cdot 4 + 3$ $9 \cdot 4 - 4$
 $5 \cdot 4 + 3$ $8 \cdot 4 + 3$ $8 \cdot 4 - 3$ $7 \cdot 4 - 3$ $10 \cdot 4 - 2$

18. $2 \cdot 4 + 2 \cdot 4$ $4 \cdot 4 + 2 \cdot 4$ $4 \cdot 4 + 3 \cdot 4$ $6 \cdot 4 + 3 \cdot 4$
 $3 \cdot 4 + 3 \cdot 4$ $3 \cdot 4 + 4 \cdot 4$ $6 \cdot 4 + 3 \cdot 4$ $7 \cdot 4 - 2 \cdot 4$
 $2 \cdot 4 + 3 \cdot 4$ $5 \cdot 4 + 2 \cdot 4$ $10 \cdot 4 - 1 \cdot 4$ $8 \cdot 4 - 2 \cdot 4$
 $4 \cdot 4 + 4 \cdot 4$ $5 \cdot 4 + 3 \cdot 4$ $10 \cdot 4 - 2 \cdot 4$ $9 \cdot 4 - 3 \cdot 4$

19.

$3 \cdot 4 + 4 \cdot 4$ $6 \cdot 4 - 6 \cdot 3$ $8 \cdot 4 - 8 \cdot 2$ $7 \cdot 2 + 7 \cdot 4$
 $5 \cdot 3 + 5 \cdot 4$ $8 \cdot 4 - 8 \cdot 3$ $6 \cdot 4 - 6 \cdot 2$ $9 \cdot 2 + 9 \cdot 4$
 $7 \cdot 3 + 7 \cdot 4$ $10 \cdot 4 - 10 \cdot 3$ $9 \cdot 4 - 5 \cdot 4$ $10 \cdot 2 + 10 \cdot 4$
 $9 \cdot 3 + 9 \cdot 4$ $9 \cdot 4 - 9 \cdot 2$ $8 \cdot 4 - 3 \cdot 4$ $8 \cdot 2 + 8 \cdot 4$

20.	30:10·4	16:2·3	6·4:3	7·4:3
	24: 3·4	12:2·3	6·3:2	5·4:3
	18: 3·4	15:3·4	5·4:2	16:2·4
	27: 3·4	21:3·4	4·4:3	30:3·4

21—29. Samuti nagu 38 leheküljel nr. nr. 21—29.

30. Mitmel hobusel on 16, 28 jalga? Mitmel toolil on 24, 32 jalga? Mitmel vankril on 32, 40 ratast?

31. Ratassepp tegi 12, 15, 22, 27, 32, 38 ratast. Mitu vankri täit rattaid ratassepal on valmis?

32. Mitu ruutu saab koostada 20, 28, 30, 35 tikust?

33. Mitu 4-sendilist saia saab osta 13, 24, 20, 35 sendi eest?

34. Iga laps sai 4 õuna. Mitmele lapsele sai jagada 28, 31, 38 õunast?

35. Mitu vihku saab teha 24, 32, 37 poognast paberist, kui igasse vihku arvame 4 poognat?

36. Õel oli 4 senti, vennal 20, 28, 36 s. Mitu korda oli õel vähem raha kui vennal?

37. Osta 16 sendi eest 2-sendilisi sulgi, 27 sendi eest 3-sendilisi. Mitu sulge saad?

38.	3·4	5·4	4:4	8:4	20:4	12:4
	12:4	20:4	16:4	28:4	32:4	24:4
	7·4	9·4	32:4	36:4	16:4	40:4
	28:4	36:4	40:4	12:4	36:4	32:4

39.	$x:4=4$	$x:4=3$	$x:4=5$	$x:4=2$
	$x:4=6$	$x:4=8$	$x:4=1$	$x:4=6$
	$x:4=2$	$x:4=4$	$x:4=9$	$x:4=8$
	$x:4=5$	$x:4=6$	$x:4=3$	$x:4=10$

40.	4:4	16:4	32:4	20:4	28:4	38:4
	5:4	17:4	33:4	22:4	30:4	26:4
	6:4	18:4	34:4	36:4	17:4	19:4
	7:4	19:4	35:4	39:4	21:4	35:4

41.	8:4	16:4	32:4	12:4	18:4	36:4
	32:4	21:4	39:4	28:4	35:4	33:4
	13:4	29:4	15:4	37:4	14:4	27:4
	20:4	38:4	10:4	11:4	24:4	19:4

42.	4:2	12:2	20:2	10:2	15:3	18:4
	4:4	12:4	20:4	10:3	15:4	28:3
	8:2	16:2	24:3	10:4	18:2	29:4
	8:4	16:4	24:4	15:2	18:3	30:4

43.	13:2	17:2	33:4	28:4	10:3	34:4
	25:4	22:3	26:3	27:3	26:4	26:3
	16:3	22:4	19:2	35:3	31:4	30:4
	20:4	20:3	35:4	39:4	29:3	28:3

5 kaupa. *)

1. Mitu senti on 5, 8, 10 viiesendilist raha?

2. Mitu sõrme on 4, 6, 8 sõrmkindal?

3. Mitu varrast on 5, 7, 9 kimpu sukavardaid?

4. Iga postmark maksis 5 senti. Mis maksid 3, 7, 10 postmarki?

5. Vihk maksis 5 senti. Raamat oli 8, 10 korda kallim. Mis maksis raamat?

6. Ma korrutasin 5-t tundmata arvuga ja sain 25, 35, 45. Kui suur on tundmata arv?

*) Ettevalmistav osa 5, 6, 7, 8, 9 kaupa arvutamisel seesama mis 4 kaupa arvutamisel.

7. Kui palju maksavad 5 5-sendilist vihku ja 4 5-sendilist pliatsit?

8. Laupäeval oli Ehal 4 tundi, teisel päeval iga päev 5 tundi. Mitu tundi oli Ehal nädalas?

9.	2·5	1·5	3·5	4·5	5·5	6·5
	5·5	6·5	5·5	7·5	8·5	10·5
	4·5	8·5	7·5	9·5	3·5	4·5
	3·5	7·5	10·5	6·5	9·5	7·5

10.	3·2	4·2	5·2	6·2	7·2	8·2
	3·3	4·3	5·3	6·3	7·3	8·3
	3·4	4·4	5·4	6·4	7·4	8·4
	3·5	4·5	5·5	6·5	7·5	8·5

11.	9·2	10·2	2·5	4·5	9·3	6·4
	9·3	10·3	5·2	5·4	6·5	7·5
	9·4	10·4	3·5	7·4	7·4	8·2
	9·5	10·5	5·3	8·5	8·5	10·5

12.	$x \cdot 5 = 25$	$x \cdot 5 = 15$	$x \cdot 5 = 5$	$x \cdot 5 = 20$
	$x \cdot 5 = 10$	$x \cdot 5 = 35$	$x \cdot 5 = 25$	$x \cdot 5 = 40$
	$x \cdot 5 = 20$	$x \cdot 5 = 40$	$x \cdot 5 = 45$	$x \cdot 5 = 30$
	$x \cdot 5 = 50$	$x \cdot 5 = 30$	$x \cdot 5 = 15$	$x \cdot 5 = 50$

13.	2·5—1	3·5—1	7·5+1	8·5+4	10·5—2
	2·5+2	5·5+4	7·5—3	10·5—1	9·5+3
	4·5—2	3·5+2	6·5—2	9·5—1	7·5+2
	4·5+3	5·5—2	6·5+3	8·5—2	8·5+3

14.	3·5+3·5	4·5+4·5	10·5—2·5	6·5+4·5
	4·5+2·5	5·5+3·5	10·5—3·5	7·5—3·5
	5·5+2·5	5·5+4·5	10·5—4·5	8·5+2·5
	5·5+3·5	10·5—1·5	7·5+2·5	9·5—4·5

15.	$9 \cdot 3 + 9 \cdot 5$	$9 \cdot 5 - 9 \cdot 3$	$8 \cdot 4 + 8 \cdot 3$
	$8 \cdot 4 + 8 \cdot 5$	$8 \cdot 5 - 8 \cdot 4$	$9 \cdot 5 + 9 \cdot 4$
	$6 \cdot 5 + 6 \cdot 4$	$7 \cdot 5 - 7 \cdot 3$	$8 \cdot 5 - 8 \cdot 2$
	$7 \cdot 4 + 7 \cdot 5$	$6 \cdot 5 - 6 \cdot 4$	$7 \cdot 5 - 7 \cdot 2$

16. Mitu 5-sendilist on 20, 30, 40, 50 senti?
Mitu 5-sendilist saab vahetada 28, 26, 47 senti vastu?

17. Mitu kimpu vardaid on 25, 31, 42 sukavar-
rast?

18. Pliats maksis 5 senti. Mitu pliiatsit sai
osta 35, 50, 28, 39 senti eest?

19. Iga laps sai 5 sulge. Mitmele lapsele läks
25, 35, 40 sulge? Mitmele lapsele sai 33, 48 sulest
5 kaupa jagada?

20. Mitu 5-sendilist raha on 15, 30, 45 senti?

21. Vihk maksis 5 senti, raamat 40, 50 senti.
Mitu korda oli vihk raamatust odavam?

22. Ma jagasin tundmata arvu 5 kaupa ja sain
4, 6, 8. Kui suur on tundmata arv?

23. Annil oli 35 senti — kõik 5-sendilised; Man-
nil oli 27 senti — kõik 3-sendilised. Kummal ja mitu
rahatükki oli rohkem?

24. Juta sidus 20 roosiõit 4 kaupa kimpu, Hella
30 roosiõit 5 kaupa. Mitu kimbukest roose sidusid
lapsed kahekesi?

25.	4:5	6:5	7:5	10:5	15:5	20:5
	20:5	30:5	35:5	40:5	35:5	45:5
	8:5	9:5	10:5	20:5	25:5	30:5
	40:5	45:5	50:5	30:5	50:5	35:5

26.	$x:5=3$	$x:5=4$	$x:5=6$	$x:5=4$	$x \cdot 5=15$
	$x:5=7$	$x:5=6$	$x:5=8$	$x:5=7$	$x \cdot 5=40$
	$x:5=2$	$x:5=5$	$x:5=10$	$x:5=3$	$x \cdot 5=25$
	$x:5=5$	$x:5=8$	$x:5=7$	$x:5=9$	$x \cdot 5=45$

27.	5:5	9:5	33:5	26:5	38:5	41:5
	6:5	30:5	34:5	49:5	48:5	22:5
	7:5	31:5	16:5	17:5	19:5	33:5
	8:5	32:5	36:5	37:5	39:5	44:5

28.	11:5	43:5	21:5	32:5	43:5	25:5
	16:5	48:5	47:5	46:5	36:5	29:5
	22:5	34:5	32:5	18:5	19:5	37:5
	27:5	39:5	24:5	39:5	48:5	49:5

29.	25:5	30:5	35:5	45:5	24:5	23:5
	31:5	32:5	41:5	32:5	29:5	33:5
	24:5	40:5	16:5	43:5	37:5	43:5
	17:5	43:5	26:5	22:5	46:5	13:5

30. 10, 12, 15, 16, 18, 20:2, 3, 4, 5
 24, 22, 25, 27, 28, 30:3, 4, 5
 31, 35, 33, 36, 38, 40:4, 5

31. $X \cdot 5=30, 40, 25, 50, 35$
 $X:5=6, 3, 9, 4, 8, 7, 9$

6 kaupa.

1. Aknal on 6 ruutu. Mitu ruutu on 4, 7, 9 aknal?

2. Mitu jalga on 5, 8 kärbsel: 6, 9 liblikal?

3. Nädal on 6 äripäeva. Mitu äripäeva on 5, 7, 10 nädalat?

4. Kanad munesid iga päev 6 muna. Mitu muna saadi nädalas? 8, 10 päevas?

5. Ülo luges päevas 6 lehekülge. Mitu lehekülge luges Ülo 4, 8 päevas?

6. Sulepea maksis 6 senti, raamat oli 8, 10 korda kallim. Mis maksis raamat?

7. Ema oli 4, tütar 5 nädalat päeviti tööl. Mitu päeva töötasid ema ja tütar kokku?

8. Et 8-le 6-ruuduga aknale klaase ette panna, peab muretsema klaassepp veel 5 ruutu. Mitu ruutu on klaassepal?

9.	2·6	3·6	6·6	5·6	1·6	3·6
	6·2	6·3	4·6	8·6	7·6	5·6
	4·6	5·6	7·6	3·6	4·6	7·6
	6·4	6·5	9·6	10·6	8·6	9·6

10.	2·6	4·6	3·3	7·3	8·3	9·3
	6·2	6·4	4·4	7·4	8·4	9·4
	3·6	5·6	5·5	7·5	8·5	9·5
	6·3	6·5	6·6	7·6	8·6	9·6

11. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10·3, 6

12.	$x \cdot 6 = 18$	$x \cdot 6 = 36$	$x \cdot 6 = 30$	$x \cdot 6 = 12$
	$x \cdot 6 = 30$	$x \cdot 6 = 48$	$x \cdot 6 = 60$	$x \cdot 6 = 24$
	$x \cdot 6 = 12$	$x \cdot 6 = 24$	$x \cdot 6 = 18$	$x \cdot 6 = 36$
	$x \cdot 6 = 24$	$x \cdot 6 = 54$	$x \cdot 6 = 36$	$x \cdot 6 = 48$

13.	$2 \cdot 6 + 3$	$2 \cdot 6 - 2$	$4 \cdot 6 - 2$	$9 \cdot 6 - 4$	$4 \cdot 6 + 3$
	$5 \cdot 6 - 2$	$6 \cdot 6 - 2$	$7 \cdot 6 - 2$	$9 \cdot 6 + 1$	$5 \cdot 6 - 4$
	$4 \cdot 6 + 1$	$5 \cdot 6 + 4$	$7 \cdot 6 + 3$	$8 \cdot 6 - 3$	$3 \cdot 7 + 4$
	$3 \cdot 6 + 2$	$5 \cdot 6 + 3$	$8 \cdot 6 + 2$	$7 \cdot 6 + 2$	$5 \cdot 6 + 5$

14.	$2 \cdot 6 + 2 \cdot 6$	$4 \cdot 6 + 3 \cdot 6$	$5 \cdot 6 + 4 \cdot 6$	$6 \cdot 6 + 3 \cdot 6$
	$3 \cdot 6 + 2 \cdot 6$	$5 \cdot 6 + 2 \cdot 6$	$10 \cdot 6 - 1 \cdot 6$	$7 \cdot 6 - 5 \cdot 6$
	$3 \cdot 6 + 3 \cdot 6$	$5 \cdot 6 + 3 \cdot 6$	$10 \cdot 6 - 2 \cdot 6$	$8 \cdot 6 + 2 \cdot 6$
	$4 \cdot 6 + 2 \cdot 6$	$3 \cdot 6 + 4 \cdot 6$	$10 \cdot 6 - 3 \cdot 6$	$9 \cdot 6 - 4 \cdot 6$

15. Igal aknal on 6 ruutu. Mitmel aknal on 24, 42 ruutu? Mitmele 6-ruuduga aknale saab ette panna klaase 15, 25, 32, 45 ruudust?

16. Mitmel kärbsel on 36, 54 jalga? Mitmes nädalas on 18, 48, 30 äripäeva?

17. Mitu 6-sendilist sullepead saab osta 25, 36, 40, 50, 54 senti eest?

18. Mitmele lapsele saab jagada 27, 42, 49 poognast paberist 6 poogna kaupa?

19. Mitme päevaga saab lugeda läbi 30, 40, 50, 60 lehekülge, kui loeme 6 lehekülge päevas?

20. Ühel koolilapsel on 6 senti, teisel 18, 42, 60 senti. Mitu korda vähem raha on ühel lapsel?

21. Ma jagasin tundmata arvu 6 kaupa ja sain 5, 7, 9. Kui suur oli tundmata arv?

22. Raamatus oli 36 lehekülge. Ilma luges 6 lehekülge tunnis, Alma — 4 lehekülge. Mitu tundi rutem kui Alma sai Ilma raamatu läbi?

23. Ernal oli 4 kümnesendilist, 1 viie- ja 1 kolmesendiline raha. Mitu vihku sai osta Erna, kui vihk maksis 6 senti?

24.	3:6	7:6	4:6	8:6	42:6	12:6
	18:6	42:6	24:6	48:6	24:6	36:6
	5:6	9:6	6:6	30:6	54:6	24:6
	30:6	54:6	36:6	60:6	48:6	42:6

25.	$x:6=2$	$x:6=4$	$x:6=3$	$x:6=6$
	$x:6=5$	$x:6=6$	$x:6=5$	$x:6=8$
	$x:6=7$	$x:6=8$	$x:6=7$	$x:6=4$
	$x:6=3$	$x:6=10$	$x:6=9$	$x:6=7$

26.	6:6	10:6	32:6	20:6	42:6	14:6
	7:6	11:6	33:6	30:6	52:6	24:6
	8:6	30:6	34:6	40:6	22:6	34:6
	9:6	31:6	35:6	50:6	32:6	44:6

27.	15:6	11:6	17:6	51:6	20:6	39:6
	21:6	33:6	27:6	34:6	44:6	59:6
	25:6	50:6	32:6	40:6	32:6	52:6
	35:6	43:6	41:6	46:6	55:6	38:6

28.	15:3	21:3	26:3	32:3	43:5	52:5
	15:4	21:4	26:4	32:4	43:6	52:6
	15:5	21:5	26:5	32:5	47:5	54:5
	15:6	21:6	26:6	32:6	47:6	54:6

29. 6, 12, 9, 18, 15, 30, 24, 21, 27:3, 6
 12, 15, 18, 24, 30:3, 4, 5, 6
 32, 36, 39, 40:4, 5, 6

30. $X:6=6, 4, 2, 9, 5, 7, 3, 8$
 $X \cdot 6=24, 48, 60, 54, 36$

7 kaupa.

1. Mari leidis 3 kana pesa. Igas pesas oli 7 muna. Mitu muna oli 3 pesas?

2. Nädal on 7 päeva. Mitu päeva on 4, 6, 9 nädalat? Mitu päeva on 3 nädalat 3 päeva? 5 nädalat 6 päeva?

3. Kastani lehel on 7 haru. Mitu haru on 5, 8, 10 kastani lehel?

4. Vihk maksis 7 senti. Mis maksid 3, 7, 8 vihku?

5. Vihk maksis 7 senti, raamat 5, 8 korda rohkem. Mis maksis raamat?

6. Ma korrutasin 7 tundmata arvuga ja sain 28, 42, 56, 63. Kui suur oli tundmata arv?

7. Tõnis oli 4 nädalat tädil, 3 nädalat onul. Mitu päeva ei olnud Tõnist kodus?

8. Kui oleks Peetril veel 6 senti, siis ta saaks osta 8 7-sendilist vihku. Mitu senti on Peetril raha?

9. $2 \cdot 7$ $4 \cdot 7$ $6 \cdot 7$ $9 \cdot 7$ $4 \cdot 7$ $3 \cdot 7$
 $7 \cdot 2$ $7 \cdot 4$ $7 \cdot 6$ $10 \cdot 7$ $8 \cdot 7$ $10 \cdot 7$
 $3 \cdot 7$ $5 \cdot 7$ $7 \cdot 7$ $5 \cdot 7$ $6 \cdot 7$ $4 \cdot 7$
 $7 \cdot 3$ $7 \cdot 5$ $8 \cdot 7$ $7 \cdot 7$ $9 \cdot 7$ $8 \cdot 7$

10. $7 \cdot 2$ $7 \cdot 4$ $6 \cdot 7$ $7 \cdot 3$ $8 \cdot 3$ $9 \cdot 3$
 $2 \cdot 7$ $4 \cdot 7$ $7 \cdot 6$ $7 \cdot 4$ $8 \cdot 4$ $9 \cdot 4$
 $7 \cdot 3$ $7 \cdot 5$ $7 \cdot 7$ $7 \cdot 5$ $8 \cdot 5$ $9 \cdot 5$
 $3 \cdot 7$ $5 \cdot 7$ $4 \cdot 7$ $7 \cdot 6$ $8 \cdot 6$ $9 \cdot 6$

11. 2, 5, 4, 3, 7, 9, 6, 8, $20 \cdot 3$, 4, 5, 6, 7.

12. $x \cdot 7 = 21$ $x \cdot 7 = 14$ $x \cdot 7 = 28$ $x \cdot 7 = 70$
 $x \cdot 7 = 42$ $x \cdot 7 = 28$ $x \cdot 7 = 49$ $x \cdot 7 = 28$
 $x \cdot 7 = 35$ $x \cdot 7 = 42$ $x \cdot 7 = 63$ $x \cdot 7 = 56$
 $x \cdot 7 = 70$ $x \cdot 7 = 56$ $x \cdot 7 = 35$ $x \cdot 7 = 42$

13. $2 \cdot 7 + 1$ $4 \cdot 7 - 3$ $5 \cdot 7 + 5$ $6 \cdot 7 + 4$ $4 \cdot 7 + 5$
 $3 \cdot 7 - 5$ $6 \cdot 7 - 2$ $6 \cdot 7 + 3$ $10 \cdot 7 - 7$ $6 \cdot 7 + 5$
 $4 \cdot 7 + 2$ $7 \cdot 7 + 1$ $9 \cdot 7 - 3$ $9 \cdot 7 - 4$ $8 \cdot 7 - 5$
 $5 \cdot 7 - 5$ $8 \cdot 7 + 4$ $8 \cdot 7 - 6$ $10 \cdot 7 - 3$ $9 \cdot 7 - 6$

14.	$2 \cdot 7 + 2 \cdot 7$	$4 \cdot 7 + 3 \cdot 7$	$10 \cdot 7 - 1 \cdot 7$	$6 \cdot 7 + 3 \cdot 7$
	$3 \cdot 7 + 2 \cdot 7$	$4 \cdot 7 + 4 \cdot 7$	$10 \cdot 7 - 2 \cdot 7$	$7 \cdot 7 - 2 \cdot 7$
	$3 \cdot 7 + 3 \cdot 7$	$5 \cdot 7 + 4 \cdot 7$	$10 \cdot 7 - 3 \cdot 7$	$8 \cdot 7 + 2 \cdot 7$
	$4 \cdot 7 + 2 \cdot 7$	$6 \cdot 7 + 3 \cdot 7$	$10 \cdot 7 - 4 \cdot 7$	$9 \cdot 7 - 4 \cdot 7$

15. Mitu nädalat on 14, 35, 49 päeva? Mitu nädalat (ja mitu päeva) on 17, 40, 65 päeva?

16. Mitu 7-sendilist sullepead saab osta 28, 30, 49, 55 sendi eest?

17. Iga laps sai 7 pähklat. Mitmele lapsele jätkus 35, 40, 56 pähklast?

18. Mitmel kastani lehel on 21, 56 haru?

19. Mitme päevaga jõuab lugeda läbi 42, 63 lehekülge, kui loeme 7 lehekülge päevas?

20. Poeg on 7 aastat, isa 49 aastat vana. Mitu korda on poeg isast noorem?

21. Linda jagas tundmata arvu 7 kaupa ja sai 6, 9. Kui suur oli tundmata arv?

22. Juku oli 20 päeva onul, 22 päeva tädil. Mitu nädalat ei olnud Juku kodus?

23. Paulil oli raha 100 senti; ta maksis raamatu eest 60 senti; ülejäänud raha eest ostis ta 7-sendilisi vihke. Mitu vihku sai Paul?

24.	$3 \cdot 7$	$4 \cdot 7$	$6 \cdot 7$	$28 : 7$	$63 : 7$	$35 : 7$
	$21 : 7$	$28 : 7$	$42 : 7$	$28 : 4$	$49 : 7$	$42 : 7$
	$5 \cdot 7$	$7 \cdot 7$	$9 \cdot 7$	$42 : 7$	$56 : 7$	$28 : 7$
	$35 : 7$	$49 : 7$	$63 : 7$	$42 : 6$	$70 : 7$	$63 : 7$

25.	$x:7=4$	$x:7=6$	$x:7=7$	$x:7=4$	$x:7=7$
	$x:7=7$	$x:7=8$	$x:7=2$	$x:7=7$	$x:7=5$
	$x:7=5$	$x:7=7$	$x:7=6$	$x:7=8$	$x:7=4$
	$x:7=3$	$x:7=4$	$x:7=9$	$x:7=10$	$x:7=8$

26.	7:7	11:7	21:7	49:7	42:7	28:7
	8:7	12:7	24:7	55:7	49:7	31:7
	9:7	13:7	35:7	63:7	56:7	49:7
	10:7	14:7	40:7	67:7	69:7	51:7

27.	11:7	24:7	60:7	44:7	18:7	45:7
	18:7	33:7	13:7	29:7	62:7	15:7
	25:7	41:7	50:7	53:7	25:7	65:7
	30:7	52:7	20:7	32:7	42:7	49:7

28. 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70:7
 12, 22, 32, 42, 52, 62, 72:7
 15, 25, 35, 45, 55, 65, 75:7
 18, 28, 38, 48, 58, 68:7

29. 15, 12, 20, 36, 30, 48, 42, 34, 50, 45, 60, 54, 69:7;

14, 21, 30, 24, 28:3, 4, 5, 6, 7;
 35, 40, 42, 36, 48:5, 6, 7.

30. $X \cdot 7 = 21, 42, 63, 28, 56;$
 $X:7 = 4, 7, 3, 6, 9, 8.$

8 kaupa.

1. Ämblikul on 8 jalga. Mitu jalga on 3, 5, 8 ämblikul?

2. Õunapuu aias kasvavad reas, igas reas 8 puud. Mitu õunapuud on 4, 7, 10 reas?

3. Lehm andis 8 liitrit piima päevas. Mitu liitrit piima andis lehm 3, 9 päevas?

4. Reel on 8 kodarat. Mitu kodarat on 4, 8 reel?

5. Jaanil on raha 8 senti, Juhani 7 korda, Peetril 9 korda rohkem. Mitu senti raha on a) Juhani, b) Peetril?

6. Ma korrutasin 8-t tundmata arvuga ja sain 32, 72. Kui suur oli tundmata arv?

7. Koolipoiss kirjutas 5 korda sõna „Ülesanne“ ja 3 korda sõna „liidetav“. Mitu tähte koolipoiss kirjutas?

8. Kaupmees müüs ära 6 8-sendilist ja 8 4-sendilist vihku. Mitu senti raha sai kaupmees?

9.	3·8	4·8	6·8	9·8	3·8	5·8
	8·3	8·4	8·6	2·8	6·8	10·8
	5·8	7·8	8·8	5·8	4·8	7·8
	8·5	8·7	10·8	7·8	8·8	9·8

10.	4·4	8·8	6·8	8·4	6·8	9·4
	5·5	5·4	5·7	8·8	7·6	9·6
	6·6	5·8	7·4	9·4	5·8	9·8
	7·7	6·4	7·8	9·8	10·8	9·7

11. 2, 3, 5, 7, 9, 4, 6, 8·2, 4, 8.
7, 5, 6, 8, 4, 9, 3·5, 7, 8.

12.	$x \cdot 8 = 40$	$x \cdot 8 = 24$	$x \cdot 8 = 48$	$x \cdot 8 = 16$
	$x \cdot 8 = 16$	$x \cdot 8 = 80$	$x \cdot 8 = 72$	$x \cdot 8 = 56$
	$x \cdot 8 = 32$	$x \cdot 8 = 48$	$x \cdot 8 = 64$	$x \cdot 8 = 24$
	$x \cdot 8 = 8$	$x \cdot 8 = 64$	$x \cdot 8 = 40$	$x \cdot 8 = 72$

13. $5 \cdot 8 + 4$ $4 \cdot 8 + 2$ $9 \cdot 8 - 2$ $2 \cdot 8 + 4$ $4 \cdot 8 + 7$
 $3 \cdot 8 - 4$ $8 \cdot 8 + 2$ $8 \cdot 8 - 4$ $5 \cdot 8 - 4$ $6 \cdot 8 + 6$
 $4 \cdot 8 - 2$ $6 \cdot 8 + 2$ $5 \cdot 8 + 5$ $6 \cdot 8 - 6$ $3 \cdot 8 - 7$
 $2 \cdot 8 - 6$ $7 \cdot 8 + 4$ $3 \cdot 8 + 6$ $9 \cdot 8 + 3$ $10 \cdot 8 - 5$

14. $2 \cdot 8 + 2 \cdot 8$ $4 \cdot 8 + 3 \cdot 8$ $5 \cdot 8 + 4 \cdot 8$ $6 \cdot 8 + 3 \cdot 8$
 $3 \cdot 8 + 2 \cdot 8$ $4 \cdot 8 + 4 \cdot 8$ $10 \cdot 8 - 1 \cdot 8$ $7 \cdot 8 + 2 \cdot 8$
 $3 \cdot 8 + 3 \cdot 8$ $5 \cdot 8 + 2 \cdot 8$ $10 \cdot 8 - 2 \cdot 8$ $8 \cdot 8 - 3 \cdot 8$
 $4 \cdot 8 + 2 \cdot 8$ $5 \cdot 8 + 5 \cdot 8$ $10 \cdot 8 - 3 \cdot 8$ $9 \cdot 8 - 4 \cdot 8$

15. Mitmel reel on 16, 40, 72 kodarat? Mitmele reele jätkub 35, 50, 68 kodarast?

16. Mitmes reas kasvavad 24, 40, 56, 72 õunapuud, kui reas on 8 õunapuud?

17. Lehm andis 8 liitrit piima päevas. Mitme päevaga andis lehm 32, 56, 72 liitrit piima?

18. Iga vihk maksis 8 senti. Mitu vihku sai osta 40, 50, 75 sendi eest?

19. Mitu korda on 8 väiksem, kui 16, 48, 56, 72?

20. Juhan jagas tundmata arvu 8-ga ja sai 3, 5, 7, 9. Kui suur oli tundmata arv?

21. Linna oli 40 kilomeetrit maad; jalamees käis 5 kilomeetrit tunnis, hobusemees 8 kilomeetrit. Mitu tundi rutem jõudis hobusemees linna?

22. $3 \cdot 8$ $7 \cdot 8$ $9 \cdot 8$ $32 : 8$ $24 : 8$ $40 : 8$
 $24 : 8$ $56 : 8$ $72 : 8$ $16 : 8$ $48 : 8$ $56 : 8$
 $5 \cdot 8$ $4 \cdot 8$ $6 \cdot 8$ $40 : 8$ $80 : 8$ $72 : 8$
 $40 : 8$ $32 : 8$ $48 : 8$ $72 : 8$ $64 : 8$ $80 : 8$

23.	$x:8=4$	$x:8=5$	$x:8=8$	$x:8=6$
	$x:8=6$	$x:8=2$	$x:8=10$	$x:8=3$
	$x:8=3$	$x:8=6$	$x:8=4$	$x:8=9$
	$x:8=7$	$x:8=3$	$x:8=7$	$x:8=8$

24.	8:8	24:8	56:8	16:8	48:8	40:8
	10:8	30:8	60:8	20:8	50:8	56:8
	12:8	40:8	72:8	32:8	64:8	60:8
	15:8	45:8	74:8	35:8	68:8	70:8

25.	11:8	43:8	27:8	33:8	29:8	15:8
	21:8	26:8	47:8	55:8	38:8	28:8
	13:8	70:8	19:8	44:8	42:8	46:8
	35:8	30:8	31:8	66:8	51:8	69:8

26. 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80:8
 14, 24, 34, 44, 54, 64, 74, 84:8
 16, 26, 36, 46, 56, 66, 76, 86:8
 18, 28, 38, 48, 58, 68, 78:8

27. 8, 12, 16, 20:2, 4, 8;
 24, 28, 36, 40:4, 8;
 15, 25, 35, 45, 55, 65, 75, 20, 30, 40, 50, 60,
 70, 80:8.

28. $X:8=32$, 16, 64, 48, 24, 72;
 $X:8=7$, 3, 6, 8, 4, 9.

9 kaupa.

1. Jõulupuul sai iga laps 9 pähklat. Mitu pähklat said 2, 5, 8 last?

2. 1 sullepea maksis 9 senti. Mis maskid 3, 6, 9 niisugust sullepead?

3. Iga päev luges Leeni 9 lehekülge. Mitu lehekülge luges Leeni 4, 8, 10 päevas?

4. Vennal on 9 senti. Õel oli 7, 9 korda rohkem raha. Mitu senti oli õel raha?

5. Poeg on 9 aastat vana, isa 6 korda vanem. Kui vana on isa?

6. Ma korrutasin 9-t tundmata arvuga ja sain 45, 63, 90. Kui suur on tundmata arv?

7. Kui palju maksab 10 9-sendilist vihku enam, kui 7 9-sendilist sullepead?

8. Mitu rida on kirjutatud Jutal, kui tal 8 9-realist lehekülge täis ja 9-dal leheküljel 5 rida?

9.

2·9	3·9	5·9	8·9	6·9	5·9
9·2	9·3	9·5	9·8	2·9	7·9
4·9	6·9	7·9	9·9	8·9	3·9
9·4	9·6	9·7	4·9	4·9	9·9

10.

3·9	2·9	5·9	5·3	9·6	6·7
6·9	4·9	10·9	5·6	9·9	8·7
9·9	6·9	4·9	5·9	8·8	7·9
10·9	8·9	8·9	9·3	7·7	8·9

11. 2, 4, 6, 8, 10, 3, 5, 7, 9·3, 6, 9;
6, 3, 5, 8, 4, 7·3, 7, 4, 8, 5, 9.

12.

x·9=27	x·9=36	x·9=63	x·9=45
x·9=45	x·9=72	x·9=81	x·9=18
x·9=18	x·9=54	x·9=90	x·9=54
x·9=63	x·9=45	x·9=36	x·9=72

13.	$2 \cdot 9 + 2$	$2 \cdot 9 - 3$	$6 \cdot 9 + 6$	$6 \cdot 9 - 6$	$10 \cdot 9 - 5$
	$3 \cdot 9 + 3$	$3 \cdot 9 - 2$	$4 \cdot 9 - 1$	$8 \cdot 9 + 3$	$9 \cdot 9 - 3$
	$4 \cdot 9 + 4$	$6 \cdot 9 - 4$	$7 \cdot 9 - 3$	$9 \cdot 9 + 4$	$8 \cdot 9 - 6$
	$5 \cdot 9 + 5$	$5 \cdot 9 - 5$	$8 \cdot 9 - 2$	$7 \cdot 9 + 7$	$5 \cdot 9 - 6$

14.	$2 \cdot 9 + 2 \cdot 9$	$3 \cdot 9 + 4 \cdot 9$	$10 \cdot 9 - 1 \cdot 9$	$6 \cdot 9 + 3 \cdot 9$
	$3 \cdot 9 + 3 \cdot 9$	$5 \cdot 9 + 2 \cdot 9$	$10 \cdot 9 - 2 \cdot 9$	$7 \cdot 9 + 2 \cdot 9$
	$4 \cdot 9 + 4 \cdot 9$	$5 \cdot 9 + 3 \cdot 9$	$10 \cdot 9 - 3 \cdot 9$	$8 \cdot 9 + 3 \cdot 9$
	$2 \cdot 9 + 3 \cdot 9$	$5 \cdot 9 + 4 \cdot 9$	$10 \cdot 9 - 4 \cdot 9$	$9 \cdot 9 + 4 \cdot 9$

15. Jõulupuul sai iga laps 9 kooki. Mitmele lapsele läks 45, 90 kooki? Veel sai iga laps 9 kompvekki. Mitmele lapsele sai 55, 75 kompvekist?

16. Üks sullepea maksis 9 senti. Mitu sullepead sai osta 36, 65, 81 senti eest?

17. Võimlemise õpetaja seadis igasse ritta 9 õpilast. Mitmesse ritta mahtusid 27, 45 õpilast?

18. Iga päev luges Liisa 9 lehekülge. Mitme päevaga luges Liisa 63, 81 lehekülge?

19. Mitmesse taskusse mahuvad 48, 60, 70 õuna, kui igasse taskusse mahub 9 õuna?

20. Vennal oli 54 senti, õel 9. Mitu korda oli õel raha vähem kui vennal?

21. Ema oli 45 aastat vana, tütar 9. Mitu korda oli tütar emast noorem?

22. 45 I klassi last seisavad 9 kaupa reas, 32 II klassi last 8 kaupa. Mitu rida on lapsi?

23. Koolis oli: I klassis 24, II kl. 25, III kl. 21, IV kl. 20 õpilast. Seadke õpilased 9 kaupa ritta! Mitu rida saite?

24.	2:9	3:9	4:9	8:9	36:9	27:9
	18:9	27:9	36:9	72:9	72:9	90:9
	5:9	7:9	9:9	6:9	18:9	54:9
	45:9	63:9	81:9	54:9	45:9	81:9

25.	$x:9=2$	$x:9=6$	$x:9=3$	$x:9=4$	$x:9=5$
	$x:9=5$	$x:9=4$	$x:9=5$	$x:9=7$	$x:9=8$
	$x:9=9$	$x:9=10$	$x:9=7$	$x:9=9$	$x:9=4$
	$x:9=3$	$x:9=8$	$x:9=9$	$x:9=6$	$x:9=9$

26.	9:9	45:9	36:9	72:9	54:9	36:9
	11:9	50:9	40:9	77:9	58:9	39:9
	27:9	18:9	81:9	63:9	9:9	63:9
	30:9	21:9	85:9	70:9	15:9	69:9

27.	13:9	45:9	36:9	24:9	17:9	69:9
	22:9	55:9	40:9	54:9	44:9	25:9
	70:9	28:9	81:9	81:9	88:9	13:9
	20:9	33:9	85:9	80:9	37:9	58:9

28.	21:9	25:9	60:9	17:9	22:9	80:9
	30:9	36:9	32:9	27:9	62:9	75:9
	40:9	42:9	52:9	34:9	45:9	69:9
	35:9	70:9	63:9	41:9	56:9	78:9

29. 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90:9;
12, 22, 32, 42, 52, 62, 72, 82, 92:9;
9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 29:3, 6, 9;
33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60:6, 9.

30. $X:9=45$, 18, 72, 54, 36, 81, 63;
 $X:9=6$, 3, 7, 4, 8, 5, 10, 9.

Jagamine.

(Ükskordühe piirides).

1. Mitu 5-sendilist raha saab vahetada 15, 30, 45 sendi vastu?
2. 7 ühesuurust raha on 21, 35, 70 senti. Mitmeline on iga raha?
3. Mitu nädalat on 28, 42, 63 päeva?
4. 6 ühepikkuses reas kasvavad 30, 48, 54 pead kapsaid. Mitu pead kapsaid on igas reas?
5. Vähendada 24, 42, 18, 54 6 korda!
6. Isa oli 35, 49, 63 aastat vana, poeg 7 korda noorem. Kui vana oli poeg?
7. Raamat maksis 50, 70, 100 senti, pliiats oli 10 korda odavam. Mis maksis pliiats?
8. Mitu korda on 24, 40, 64, 80 suurem kui 8?
9. Aednikul oli kapaid 27, 45, 72 vagu; kaalikaid oli 9 vagu. Mitu korda oli aednikul kaalikaid vähem kui kapsaid?
10. Põllutükk oli 60, 80, 100 meetrit pikk ja 10 m lai. Mitu korda oli põllutükk pikem kui lai?
11. Koolipoiss jagas 48 tundmata arvuga ja sai 6. Leida tundmata arv!
12. Missuguse arvuga peab jagama 36, et saaks 6? et saaks 4, 9?
13. Linda mõtles ühe arvu, korrutas teda 5-ga ja sai 20, 35, 45. Mis arvu Linda mõtles?
14. Ma mõtlesin arvu, suurendasin teda 6 korda ja sain 18, 42, 54. Leida arv, mis ma mõtlesin!

15. Eha korrutas 7 tundmata arvuga ja sai 35, 63, 49. Leida tundmata arv!

16. Ma korrutasin 9 tundmata arvuga ja sain 36, 63, 27, 72. Leida tundmata arv!

17.

6, 10, 8, 12, 16, 14, 18:2	24, 48, 30, 42, 54, 36:6
12, 21, 27, 18, 24, 30:3	21, 35, 28, 42, 63, 56:7
20, 32, 40, 36, 28, 24:4	24, 40, 48, 32, 72, 64:8
30, 40, 50, 25, 45, 35:5	27, 45, 81, 63, 36, 72:9

18. Vähendada:

3 korda: 15, 27, 18, 24	7 korda: 56, 35, 42, 63
4 „ 24, 36, 32, 28	8 „ 32, 56, 72, 40
5 „ 30, 45, 35, 50	9 „ 45, 81, 54, 72
6 „ 54, 42, 60, 48	10 „ 60, 80, 70, 100

19. Mitu korda on:

5 vähem kui 40, 25, 35	8 vähem kui 48, 64, 72
3 „ „ 21, 30, 12	7 „ „ 49, 63, 35
4 „ „ 16, 28, 36	10 „ „ 50, 90, 60
6 „ „ 36, 60, 48	9 „ „ 63, 45, 72

20. 28:x=4	32:x=8	42:x=7	48:x=6
45:x=9	54:x=9	56:x=8	64:x=8
63:x=7	49:x=7	72:x=8	30:x=6
36:x=9	81:x=9	36:x=6	54:x=5

21. x·4=32	x·7=42	x·8=48	x·4=24
x·6=30	x·6=54	x·5=35	x·6=36
x·3=21	x·4=28	x·7=56	x·8=64
x·8=40	x·9=45	x·9=39	x·7=63

22. 4·x=20	7·x=28	8·x=56	9·x=63
6·x=42	5·x=45	4·x=36	8·x=72
8·x=24	6·x=48	6·x=54	9·x=81
5·x=40	7·x=35	7·x=49	8·x=56

Ükskordühe kordamine.

1.

1. Koostada terve ükskordüks!

Näide: $1 \cdot 2 = 2$	$1 \cdot 3 = 3$	$1 \cdot 4 = 4$
$2 \cdot 2 = 4$	$2 \cdot 3 = 6$	$2 \cdot 4 = 8$ jne.
$3 \cdot 2 = 6$	$3 \cdot 3 = 9$	$3 \cdot 4 = 12$ jne.
jne.	jne.	jne.

2. Kirjutada arvud 1—100-ni ja kriipsutada alla kõik arvud, mis leiduvad ükskordühes!

3. Leida ükskordühes ja kirjatada, missugust arvu ja mitu korda tuleb võtta, et saaks 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 24, 25, 27, 28, 30, 32, 35, 36, 40, 42, 45, 48, 49, 50, 54, 56, 60, 63, 64, 70, 72, 80, 81, 90, 100!

Näide: $10 = 5 \cdot 2 = 2 \cdot 5$
$12 = 6 \cdot 2 = 4 \cdot 3 = 3 \cdot 4 = 2 \cdot 6$

4. Korrutada: a) 5, b) 7, c) 3, d) 6, e) 4, f) 8, g) 10, h) 9-ga iga alljärgnevat arvu: 4, 7, 3, 5, 9, 8, 6, 10!

5. Kirjutada ükskordüks jagamistabeliks!

Näide: $2:2=1$	$3:3=1$
$4:2=2$	$6:3=2$
$6:2=3$	$9:3=3$ jne.
jne.	jne.

6. Leida jagamistabelis ja kirjutada, mitme kaupa ja mitmele saab jagada jäägita arvudest: 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 24, 25, 27, 28, 30, 32, 35, 36, 40, 42, 45, 48, 49, 50, 54, 56, 60, 63, 64, 70, 72, 80, 81, 90, 100!

Näide: $10:2=5$	$12:2=6$
$10:5=2$	$12:6=2$
	$12:3=4$
	$12:4=3$

7. Jaga iga arvu! a) 10-st 20-ni järgemööda 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10-ga! b) 21-st 30-ni 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10-ga! c) 31-st 40-ni 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10-ga! d) 41-st 50-ni 5, 6, 7, 8, 9, 10-ga! e) 51-st 60-ni 6, 7, 8, 9, 10-ga! f) 61-st 70-ni 7, 8, 9, 10-ga! g) 71-st 80-ni 8, 9, 10-ga! h) 81-st 90-ni 9, 10-ga!

Näide: 10:2=5	11:2=5 jääk 1
10:3=3 jääk 1	11:3=3 „ 2
10:4=2 „ 2	11:4=2 „ 3
jne.	jne.

2.

8. Mitu korda on 2·9 korrutis suurem kui 3? 6·6 korrutis suurem kui 9? jne.

9. Koolipoisil on 10 3-sendilist raha. Mitu 6-sendilist pliiatsit koolipoiss saab osta?

10. Koolipoiss kavatses õmmelda 6 vihku, 4 poognat vihk. Mitu vihku sai koolipoiss, kui ta õmbles 3-poognalised vihud?

11. Lapsed seisavad 4 reas, igas reas 9 last. Seada lapsed 6 ritta! Mitu last tuleb ritta?

12. Käies 6 kilomeetrit tunnis, jõudis teekäija 6 tunniga linna. Mitme tunniga oleks jõudnud teekäija linna, sõites hobusega 9 klm. tunnis?

13. Leida arv, mis on a) 6, b) 9, c) 7 korda suurem kui 56 ja 8 jagatis! 45 ja 5 jagatis! jne.

14. 6 pliiatsit maksid 30 senti. Kui palju maksid 9 pliiatsit? Mitu pliiatsit sai osta 40 sendi eest?

15. 9 ülikonda läks 27 meetrit riidet. Mitu m riidet läks 6 ülikonda. Mitu ülikonda sai 18 m. riidest?

16. Mustik andis 7 päevas 63 liitrit piima. Mitme päevaga andis Mustik 45 liitrit piima?

17. Isa on 45 aastat vana, poeg isast 5 korda noorem, ema pojast 4 korda vanem. Kui vana on ema?

18. Mitu korda on 45 ja 5 jagatis väiksem 63-st? 42 ja 7 jagatis väiksem 54-st? jne.

19. Isa on 42, ema 30 aastat vana. Tütar on emast 5 korda noorem. Mitu korda on tütar isast noorem?

20. 36 sendi eest osteti 9 kummi. Mitu samaugust kummi saab osta 24 sendi eest?

21. Kaupmees müüs nädalas 54 kilogrammi suhkrut. Mitmes päevas müüs kaupmees 36 kg. suhkrut?

22. Kui palju on kokku 4·7 ja 6·8? 5·5 ja 9·4? jne.

23. Kumb on enam ja kui palju enam, kas 7·9 või 8·6? kas 9·5 või 7·8? jne.

24. Mitu ratast on 7 vankril ja 9 kaarikul?

25. Ratassepp tegi 8 kaarikut ja 7 vankrit. Mitu ratast läks vaja?

26. Kui palju maksid kokku 6 7-sendilist vihku ja 9 5-sendilist pliiatsit?

27. Tehti 9 vihku, 2 poognat vihk, 6 vihku, 3 poognat vihk, ja 7 vihku, 4 poognat vihk. Kui palju läks paberit?

28. Majal on 8 6-ruuduga ja 3 4-ruuduga akent. Mitu aknaruutu on tervel majal?

29. Kui palju maksavad kokku 6 kahe-, 7 viie- ja 5 kümnesendilist postmarki?

30. Leida 54 ja 6 jagatise ning 72 ja 9 jagatise summa! 81 ja 9 jagatise ning 70 ja 7 jagatise summa! jne.

31. Leida 63 ja 7 jagatise ning 72 ja 9 jagatise vahe! 18 ja 2 jagatise ning 35 ja 7 jagatise vahe! jne.!

32. Linda sidus 40 lille 5 kaupa kimpu, Leili 54 lille 6 kaupa. Mitu kimpu sidusid lapsed kahekesi kokku?

33. Jaan kirjutas 7 minutis 63 arvu, Juhan 8 minutis 80 arvu. Kumb poiss kirjutas keskmiselt rohkem arve minutis ja mitu arvu rohkem?

34. Kirjutaja ostis 30 sendi eest viie-, 14 sendi eest kahe- ja 40 sendi eest kümnesendilisi postmarke. Mitu postmarki kirjutaja ostis?

35. $5 \cdot 6 : 3$ $3 \cdot 6 : 9$ $2 \cdot 9 : 3$ $10 \cdot 4 : 8$ $3 \cdot 10 : 5$
 $4 \cdot 4 : 8$ $6 \cdot 4 : 8$ $6 \cdot 6 : 4$ $5 \cdot 6 : 10$ $8 \cdot 3 : 4$
 $8 \cdot 5 : 4$ $4 \cdot 9 : 6$ $6 \cdot 2 : 3$ $3 \cdot 8 : 6$ $9 \cdot 2 : 6$
 $6 \cdot 6 : 9$ $3 \cdot 4 : 6$ $4 \cdot 4 : 2$ $9 \cdot 4 : 6$ $8 \cdot 2 : 4$

36. $7 \cdot 5 : 6$ $5 \cdot 5 : 6$ $9 \cdot 3 : 5$ $9 \cdot 7 : 8$ $4 \cdot 9 : 7$
 $4 \cdot 8 : 5$ $7 \cdot 7 : 5$ $8 \cdot 8 : 9$ $5 \cdot 9 : 7$ $9 \cdot 9 : 8$
 $5 \cdot 8 : 6$ $8 \cdot 6 : 9$ $9 \cdot 6 : 8$ $8 \cdot 6 : 5$ $7 \cdot 8 : 9$
 $9 \cdot 4 : 7$ $8 \cdot 9 : 7$ $6 \cdot 4 : 7$ $7 \cdot 6 : 8$ $8 \cdot 9 : 7$

37. $45 : 9 \cdot 7$ $49 : 7 \cdot 5$ $35 : 5 \cdot 7$ $14 : 2 \cdot 8$ $36 : 6 \cdot 9$
 $42 : 7 \cdot 9$ $81 : 9 \cdot 4$ $63 : 7 \cdot 9$ $70 : 7 \cdot 5$ $45 : 5 \cdot 8$
 $32 : 8 \cdot 9$ $64 : 8 \cdot 7$ $56 : 8 \cdot 9$ $72 : 9 \cdot 6$ $37 : 9 \cdot 7$
 $54 : 9 \cdot 8$ $48 : 6 \cdot 9$ $18 : 2 \cdot 6$ $42 : 6 \cdot 9$ $24 : 3 \cdot 9$

38. $49 : 7 \cdot 9$ $27 : 3 \cdot 6$ $30 : 6 \cdot 9$ $80 : 8 \cdot 5$ $45 : 5 \cdot 9$
 $64 : 8 \cdot 7$ $21 : 7 \cdot 8$ $45 : 9 \cdot 8$ $54 : 6 \cdot 8$ $64 : 8 \cdot 5$
 $48 : 6 \cdot 9$ $35 : 5 \cdot 7$ $60 : 6 \cdot 9$ $42 : 7 \cdot 9$ $54 : 6 \cdot 7$
 $45 : 5 \cdot 7$ $81 : 9 \cdot 4$ $36 : 9 \cdot 8$ $32 : 4 \cdot 8$ $81 : 9 \cdot 6$

39. 4·4:8   3·9:7   7·7:6   8·9:7   6·9:5
 6·7:8   4·8:5   9·4:5   5·7:9   9·9:8
 9·5:6   5·9:7   5·8:6   6·8:5   6·6:4
 7·8:9   8·8:9   6·5:7   4·9:7   9·5:7

40. 8·8:7   6·5:7   7·9:8   9·9:10   4·8:6
 5·8:6   9·8:7   9·5:6   6·8: 9   5·7:8
 7·7:8   9·4:6   8·8:6   8·7: 5   8·7:9
 5·5:6   8·7:6   7·7:5   9·3: 6   7·9:8

41. 48:8·7   49:7·9   81:9·6   64:8·7   63:7·6
 72:9·6   36:6·5   63:9·7   56:7·8   72:9·8
 64:8·5   42:7·9   54:6·3   50:5·7   64:8·6
 45:9·7   56:8·4   72:8·5   48:6·7   54:6·8

42. 60:6·9   40:5·9   54:9·7   63:7·9   32:8·7
 49:7·7   30:6·6   56:8·9   42:6·7   81:9·6
 72:8·5   90:9·4   48:6·7   27:3·8   36:6·8
 36:9·7   63:9·6   45:5·4   28:4·5   72:9·8

43. 6·8+4·6   7·7—6·6   9·7+4·8   5·7+4·9
 9·6—5·7   9·9—8·8   5·9+7·5   8·3+6·7
 6·6+4·9   5·5+4·4   8·5+5·6   9·9+3·6
 8·7+3·9   6·6+8·8   7·6+6·8   9·8+7·4

44. 5·5+6·7   7·6+4·8   8·8—8·6   7·5+6·7
 9·2+8·3   5·9+4·9   4·7+6·6   10·9—5·9
 7·4+3·9   5·7+9·4   7·6+9·5   10·7—7·4
 8·9—6·4   9·9—7·7   6·7—9·3   9·6—6·8

45.

48:6+81:9   18:2—63:9   64:8+49:7   18:3+40:8
 54:6—28:7   24:3—36:9   30:6+56:8   36:4—16:8
 72:9—35:5   32:8+54:6   27:9+80:8   72:8—64:8
 36:4+56:8   70:7—45:9   90:9—48:8   48:8+90:9

§ 4. MURRUD.

1. Lõigata värvilisest paberist sõõr, murda ja lõigata ta pooleks ning kleepida pooled vihku!

2. Kirjutada vihku 4 rida $\frac{1}{2}$!

Kirjutada nii:

1	1	1
2	2	2
1	1	1
2	2	2

3. Murda meeter pooleks. Kui pika tüki paela saame, kui lõikame 1, 3, 5, 7, 9, 11, 15, 21, 27, 39, 45 m. paela pooleks?

4. Jagada pooleks: 1, 7, 13, 3, 15, 9, 17, 5, 19, 29, 37, 43, 51, 63, 77, 89, 91, 101, 125, 147, 193, 203, 265, 301, 375, 405, 477, 503.

Näide: $1:2 = \frac{1}{2}$
 $7:3 = 3\frac{1}{2}$

5.

$1 + \frac{1}{2}$	$\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	$\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2} + 1\frac{1}{2}$	$7\frac{1}{2} + 7\frac{1}{2}$
$17 + \frac{1}{2}$	$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	$\frac{1}{2} + 52\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$	$11\frac{1}{2} + 11\frac{1}{2}$
$11\frac{1}{2} + 2$	$1\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	$\frac{1}{2} + 19\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2} + 3\frac{1}{2}$	$22\frac{1}{2} + 22\frac{1}{2}$
$\frac{1}{2} + 20$	$35\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	$\frac{1}{2} + 99\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2} + 4\frac{1}{2}$	$45\frac{1}{2} + 45\frac{1}{2}$

6.

$2\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$	$1 - \frac{1}{2}$	$10 - \frac{1}{2}$	$3 - 1\frac{1}{2}$	$24 - 2\frac{1}{2}$	$60 - 9\frac{1}{2}$
$91\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$	$2 - \frac{1}{2}$	$30 - \frac{1}{2}$	$5 - 2\frac{1}{2}$	$50 - 10\frac{1}{2}$	$45 - 22\frac{1}{2}$
$16\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$	$3 - \frac{1}{2}$	$50 - \frac{1}{2}$	$9 - 4\frac{1}{2}$	$25 - 12\frac{1}{2}$	$83 - 41\frac{1}{2}$
$50\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$	$5 - \frac{1}{2}$	$100 - \frac{1}{2}$	$11 - 5\frac{1}{2}$	$41 - 20\frac{1}{2}$	$99 - 49\frac{1}{2}$

7. Lõigata värvilisest paberist sõõr, murda ja lõigata ta neljandikkudeks ning kleepida $\frac{1}{4}$ ja $\frac{3}{4}$ vihku!

8. Kirjutada vihku 2 rida $\frac{1}{4}$ ja 2 rida $\frac{3}{4}$!

Kirjutada nii:

1	1	1
4	4	4
1	1	1
4	4	4

9. Murda meeter neljaks! Mitu $\frac{1}{4}$ on 1 m.? Näidata $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$ m!

Murda meeter pooleks! Mitu $\frac{1}{4}$ on $\frac{1}{2}$ m?

10. Jagada neljaks 1, 5, 9, 17 poognat paberit! Jagada neljaks 2, 3, 6, 7, 10, 11, poognat paberit! Mitu poognat paberit saame?

11. Jagada neljaks: 1, 5, 13, 9, 2, 10, 6, 18, 3, 7, 11, 19, 21, 25, 22, 26, 30, 23, 27, 31, 35, 33, 37, 39, 41, 46, 51, 65, 75, 82, 90, 95, 97, 101, 123, 146.

Näide: $1:4 = \frac{1}{4}$
 $5:4 = 1\frac{1}{4}$

12.

$3 + \frac{1}{4}$	$\frac{3}{4} + 7$	$\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$	$5\frac{3}{4} + \frac{1}{4}$	$1\frac{1}{4} + 1\frac{1}{4}$	$40\frac{1}{4} + 40$
$6 + \frac{1}{2}$	$\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$	$\frac{1}{4} + \frac{3}{4}$	$9\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$	$2\frac{1}{4} + 2\frac{1}{4}$	$35\frac{1}{2} + 50$
$4 + \frac{3}{4}$	$\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$	$\frac{1}{4} + \frac{1}{2}$	$7\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$	$3\frac{1}{2} + 3\frac{1}{4}$	$25 + 5\frac{3}{4}$
$\frac{1}{4} + 8$	$\frac{3}{4} + \frac{1}{4}$	$1\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$	$14\frac{1}{4} + \frac{1}{2}$	$6\frac{3}{4} + 6\frac{1}{4}$	$44 + 8\frac{1}{4}$

13.

$1\frac{1}{4} - \frac{1}{4}$	$6\frac{3}{4} - 6$	$1\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$	$1 - \frac{1}{2}$	$12 - \frac{1}{4}$	$20 - 5\frac{1}{2}$
$5\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$	$7\frac{1}{2} - 7$	$10\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$	$1 - \frac{1}{4}$	$20 - \frac{3}{4}$	$30 - 2\frac{1}{4}$
$8\frac{3}{4} - \frac{3}{4}$	$\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$	$21\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$	$1 - \frac{3}{4}$	$10 - 1\frac{1}{2}$	$50 - 7\frac{3}{4}$
$4\frac{1}{4} - 4$	$\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$	$63\frac{3}{4} - \frac{1}{2}$	$8 - \frac{1}{2}$	$16 - 7\frac{1}{4}$	$50 - 3\frac{1}{2}$

14. Lõigata värvilisest paberist sõõr, murda ja lõigata ta kolmandikkudeks ning kleepida $\frac{1}{3}$ ja $\frac{2}{3}$ sõõri vihku!

15. Kirjutada 2 rida $\frac{1}{3}$ ja 2 rida $\frac{2}{3}$!

Kirjutada nii:

1	1	1
3	3	3
1	1	1
3	3	3

16. Jagada kolmeks 1, 4, 10 õuna! Jagada kolmeks 2, 5, 14 õuna! Mitu õuna saame?

17. Jagada kolmeks: 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 22, 26, 25, 23, 28, 29, 31, 35, 40, 44, 46, 49, 50, 56, 62, 67, 70, 76, 80, 91, 95, 100!

18.

$5 + \frac{1}{3}$	$\frac{1}{3} + \frac{1}{3}$	$3\frac{2}{3} + \frac{1}{3}$	$1\frac{1}{3} + 1\frac{1}{3}$	$35\frac{1}{3} + 35\frac{1}{3}$
$9 + \frac{2}{3}$	$\frac{2}{3} + \frac{1}{3}$	$\frac{1}{3} + 4\frac{2}{3}$	$2\frac{1}{3} + 2\frac{1}{3}$	$25\frac{2}{3} + 25\frac{1}{3}$
$\frac{2}{3} + 8$	$\frac{1}{3} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3}$	$\frac{2}{3} + 7\frac{1}{3}$	$3\frac{2}{3} + 3\frac{1}{3}$	$20\frac{1}{2} + 3\frac{1}{2}$
$\frac{1}{3} + 4$	$1\frac{1}{3} + \frac{1}{3}$	$\frac{1}{3} + 6\frac{1}{3}$	$5\frac{1}{3} + 5\frac{2}{3}$	$17\frac{2}{3} + 12\frac{1}{3}$

19.

$2\frac{1}{3} - \frac{1}{3}$	$\frac{2}{3} - \frac{1}{3}$	$1 - \frac{1}{3}$	$10 - \frac{1}{3}$	$4 - 1\frac{1}{3}$
$9\frac{2}{3} - \frac{2}{3}$	$3\frac{2}{3} - \frac{1}{3}$	$1 - \frac{2}{3}$	$25 - \frac{1}{3}$	$41 - 1\frac{2}{3}$
$8\frac{1}{3} - 8$	$9\frac{2}{3} - \frac{1}{3}$	$2 - \frac{1}{3}$	$62 - \frac{2}{3}$	$10 - 2\frac{1}{3}$
$5\frac{2}{3} - 5$	$40\frac{2}{3} - \frac{1}{3}$	$8 - \frac{2}{3}$	$75 - \frac{2}{3}$	$30 - 7\frac{2}{3}$

§ 5. KORRUTAMINE JA JAGAMINE.*)

$$\begin{array}{rcccl} 5 & \cdot & 10 & = & 50 \\ \text{Korrutaja.} & & \text{Korrutatav.} & & \text{Korrutis.} \end{array}$$

$$\begin{array}{rcccl} \text{Jagatav.} & \text{Jagaja.} & \text{Jagatis.} \\ 80 & : & 8 & = & 10 \end{array}$$

1.

1. Mitu on 2 korda 12? [Kuidas saite 24? Kuidas te korrutasite (2 korda 10 on 20; 2 korda 2 on 4; 20 ja 4 on kokku 24)].

2. Samuti 2 korda 21, 24, 31, 33, 42, 44, 15, 16, 25, 27, 35, 39, 45, 48, jne.

3. Tosin on 12 tükki. Mitu tükki on 2 tosinat 8 tükki?

4. Päev on 24 tundi. Mitu tundi on 2 päeva? Mitu tundi on 2 päeva 18 tundi?

5. Poeg on 33, 35, 36, aastat vana. Isa on 2 korda nii vana. Kui vana on isa?

6. Mitu senti on kaks 25-sendilist raha?

7. Ühel poisil oli raha 28, 17 senti, teisel 2 korda rohkem. Mitu senti oli kahel poisil kokku?

8. Pool raamatu hinda on 35 senti. Mitu senti jääb üle 85 sendist, kui ostame selle raamatu?

9. Pool Pauli rahast on 48 senti. Mitu senti puudub Paulil 100 sendist?

10. Miinal oli raha 90 senti. Tema ostis 2 raamatut, 36 senti tükk. Kui palju raha Miinal jäi järele?

*) Korrutamine ja jagamine on kõrvu läbi võetud, mis ei sega neid soovikorral koos läbi võtmast.

11. Raamat paberit on 24 poognat. Mitu poognat paberit on 2 raamatut 15 poognat? 2 raam. 23 poognat?

12. Korrutaja on 2, korrutatav 48, 26, 37. Kui suur on korrutis?

13. $2 \cdot 11$ $2 \cdot 33$ $2 \cdot 25$ $2 \cdot 36$ $2 \cdot 19$ $2 \cdot 16$
 $2 \cdot 14$ $2 \cdot 42$ $2 \cdot 35$ $2 \cdot 48$ $2 \cdot 38$ $2 \cdot 26$
 $2 \cdot 22$ $2 \cdot 44$ $2 \cdot 45$ $2 \cdot 16$ $2 \cdot 49$ $2 \cdot 36$
 $2 \cdot 31$ $2 \cdot 15$ $2 \cdot 27$ $2 \cdot 28$ $2 \cdot 29$ $2 \cdot 49$

14. $2 \cdot 13$ $2 \cdot 15$ $2 \cdot 44$ $2 \cdot 18$ $2 \cdot 46$ $2 \cdot 17$
 $2 \cdot 25$ $2 \cdot 27$ $2 \cdot 17$ $2 \cdot 45$ $2 \cdot 19$ $2 \cdot 27$
 $2 \cdot 16$ $2 \cdot 35$ $2 \cdot 33$ $2 \cdot 39$ $2 \cdot 24$ $2 \cdot 37$
 $2 \cdot 41$ $2 \cdot 47$ $2 \cdot 42$ $2 \cdot 15$ $2 \cdot 36$ $2 \cdot 47$

15. $2 \cdot 17$ $2 \cdot 18$ $2 \cdot 24$ $2 \cdot 15$ $2 \cdot 41$ $2 \cdot 24$
 $2 \cdot 36$ $2 \cdot 25$ $2 \cdot 49$ $2 \cdot 19$ $2 \cdot 39$ $2 \cdot 18$
 $2 \cdot 42$ $2 \cdot 45$ $2 \cdot 37$ $2 \cdot 27$ $2 \cdot 46$ $2 \cdot 48$
 $2 \cdot 33$ $2 \cdot 16$ $2 \cdot 44$ $2 \cdot 38$ $2 \cdot 35$ $2 \cdot 36$

16. $2 \cdot 24 + 14$ $2 \cdot 33 - 25$ $2 \cdot 19 + 33$ $2 \cdot 22 - 27$
 $2 \cdot 17 + 17$ $2 \cdot 26 - 16$ $2 \cdot 44 - 49$ $2 \cdot 45 - 34$
 $2 \cdot 25 + 25$ $2 \cdot 38 - 27$ $2 \cdot 38 + 18$ $2 \cdot 18 - 36$
 $2 \cdot 29 + 29$ $2 \cdot 46 - 75$ $2 \cdot 49 - 19$ $2 \cdot 41 - 43$

17. Mitu on 2 korda 24? (Kuidas korrutasite?)
 Kui palju saame, kui 48 jagame 2-ga? (Kuidas jagasite?)
 $40:2=20$; $8:2=4$; $20+4=24$.)

18. Samuti jagada 2-ga: 68, 84, 30, 50, 70, 90, 32, 38, 54, 56, 72, 76, 94, 98, jne.; 25, 33, 45, 51, 67, 89, 99!

19. Venda õde jaotasid raamatu paberit enda vahel pooleks. Mitu poognat paberit sai kumbki?

20. 2 ühehinnalist raamatut maksid kokku 88, 96 senti. Mis maksis kumbki raamat?

21. Ilmaril oli 50, 65, 75 senti; ta kulutas ära poole sellest rahast. Kui palju raha Ilmar kulutas ära?

22. Ema teenis 90 senti päevas, tütar 2 korda vähem. Kui palju teenis tütar päevas alla 50 senti?

23. Eile luges Juta 38, 52 lehekülge, täna 2 korda vähem. Mitu lehekülge luges Juta kahes päevas?

24. Isa on 56 aastat vana; poeg on 2 korda noorem. Kui vanad on isa ja poeg kokku?

25. Mitu 2-sendilist sulge saab osta 36 ja 52 senti eest kokku?

26. Mitu paari mune on 76 ja 92 muna?

27. Mitmele lapsele saab jagada 35 ja 63 õunast 2 õuna kaupa?

28. Jagatav on 74, 36, 55, 99, jagaja 2. Kui suur on jagatis?

29.	22:2	48:2	82:2	70:2	72:2	74:2
	26:2	64:2	88:2	90:2	92:2	94:2
	42:2	66:2	30:2	32:2	34:2	36:2
	44:2	68:2	50:2	52:2	54:2	76:2
30.	48:2	58:2	43:2	83:2	51:2	75:2
	78:2	62:2	49:2	87:2	55:2	91:2
	88:2	25:2	65:2	31:2	59:2	97:2
	98:2	29:2	67:2	35:2	71:2	99:2
31.	25:2	33:2	29:2	91:2	53:2	39:2
	30:2	49:2	87:2	81:2	48:2	55:2
	37:2	70:2	92:2	65:2	68:2	85:2
	48:2	66:2	98:2	77:2	95:2	67:2

32.	35:2	27:2	71:2	67:2	69:2	37:2
	45:2	38:2	83:2	57:2	95:2	49:2
	65:2	49:2	97:2	43:2	77:2	53:2
	75:2	51:2	99:2	79:2	89:2	93:2

2.

1. Mitu on 3 korda 12, 15, 18, 22, 24, 29, 31, 33, 14, 16, 19, 25, jne.?
2. Mitu kuud on 1 aasta? Mitu kuud on 3 aastat?
3. Mitu kuud on 3 aastat 8 kuud? 3 a. 11 kuud?
4. Poeg on 23 aastat vana, isa 3 korda nii vana. Kui vana on isa?
5. Mitu tundi on üks päev? Mitu tundi on 3 päeva? Mitu tundi on 3 päeva 8, 12, 19, tundi?
6. Mitu senti on 3 25-sendilist raha?
7. Olev ostis raamatu ja sai tagasi 3 25-sendilist 15 senti. Mis maksis raamat?
8. $\frac{1}{3}$ Jassi rahast on 18, 24, 32 senti. Kui palju puudub Jassil 100 sendist?
9. $\frac{2}{3}$ Peetri rahast on 52, 66, 16, 42 senti. Mitu 3-sendilist postmarki Peeter saab osta?
10. Raamatus on 96 lehekülge. 3 päeva luges Kata iga päev 29 lehekülge. Mitu lehekülge Katal jäi lugeda?
11. Korrutaja on 3, korrutatav 27, 19, 33. Kui suur on korrutis?

12. 3·11   3·33   3·12   3·24   3·26   3·19
 3·21   3·23   3·15   3·16   3·17   3·28
 3·31   3·13   3·25   3·27   3·29   3·32
 3·22   3·32   3·14   3·18   3·24   3·27
13. 3·16   3·24   3·19   2·19   2·16   2·24
 3·25   3·15   3·14   3·19   3·16   3·24
 3·31   3·28   3·26   2·26   2·28   2·48
 3·12   3·23   3·18   3·26   3·28   3·22
14. 3·15:5   3·16:2   3·12:2   3·12+36
 3·21:9   3·14:6   3·22:2   3·11+66
 3·24:8   3·18:9   3·18:2   3·13+49
 3·27:9   3·32:2   3·15:9   3·31—66

15. Kui palju saame, kui 36, 42, 51, 66, 72, 81, 96, 39, 48, 54, jne. 3-ga jagame? kui 34, 46, 61, 73, 38, 50, 83 3-ga jagame?

16. 3 vennal kokku oli 33 senti raha, kõigil ühepalju. Kui palju raha oli igal vennal?

17. 3 õde jagasid 69, 75 senti enda vahel kolmeks. Mitu senti sai iga õde?

18. Kangas on 39, 40, 46 m pikk. Mitu m on $\frac{2}{3}$ kangast?

19. Endelil oli 45 senti; tema kulutas ära 12 s. üle $\frac{1}{3}$ sellest rahast. Mitu s. Endel kulutas ära?

20. Jutal oli 75 senti; tema kulutas ära 2 s. alla $\frac{2}{3}$ sellest rahast. Kui palju raha Juta kulutas ära?

21. Puiestikus kasvas 54 pärna; tammi oli 3 korda vähem. Kui palju oli puiestikus puid?

22. Puiestik on 81 meetrit pikk; puiestiku laius on pikkusest 3 korda väiksem. Mitu meetrit on puiestik pikem kui lai?

23. Mitu 3-sendilist raha on 45 ja 54 sendis kokku?

24. Mitu kolmnurka saab 96 tikust rohkem kui 54 tikust?

25. Jagatav on 78, jagaja 3. Leida jagatis!

26.	33:3	36:3	42:3	48:3	54:3	45:3
	39:3	66:3	72:3	72:3	84:3	81:3
	63:3	99:3	45:3	45:3	72:3	72:3
	96:3	69:3	75:3	75:3	87:3	57:3

27.	39:3	69:3	48:3	55:3	92:3	95:3
	54:3	42:3	75:3	88:3	50:3	100:3
	99:3	81:3	93:3	70:3	35:3	80:3
	45:3	57:3	36:3	44:3	71:3	59:3

28.	2·16:3	2·18:3	45:3:3	90:2:3
	2·48:3	2·45:3	72:3:2	96:2:3
	2·35:3	2·36:3	84:3:3	72:3:2
	2·28:3	2·25:3	54:3:2	78:2:3

3.

1. Mitu on 4 korda 12, 15, 18, 11, 25, 13, 16, 19, 14, 17, 23, jne.?

2. Mitu tükki on 4 tosinat? Mitu tükki on 4 tosinat 7 tükki?

3. Mitu poognat alla 100 poogna on 4 raamatut paberit?

4. Mitu senti on 4 25-sendilist raha?

5. Iga laps sai 15 senti. Kui palju raha läks 4 ja 2 lapsele kokku?

6. $\frac{1}{4}$ Mardi rahast on 15, 17, 24 senti. Kui palju raha puudub Mardil 100 sendist?

7. $\frac{3}{4}$ Jaani rahast on 39, 48, 54, 75 senti. Kui palju on $\frac{1}{2}$ Jaani rahast?

8. Poeg on 13 aastat vana; isa 4 korda vanem. Mitu aastat on isa pojast vanem?

9. Ühes klassis on 18 tütarlast, terves koolis 4 korda rohkem. Leida $\frac{2}{3}$ tütarlaste arvust!

10. 3 poissi jaotasid 4 ramatut paberit enda vahel kolmeks. Mitu 4-poognalist vihku saab õmmelda iga poiss?

11. Üks arv on 14, 19, 24, teine 4 korda suurem. Leida kahe arvu vahe!

12. $4 \cdot 11$ $4 \cdot 13$ $4 \cdot 15$ $4 \cdot 17$ $4 \cdot 13$ $4 \cdot 23$
 $4 \cdot 22$ $4 \cdot 23$ $4 \cdot 25$ $4 \cdot 19$ $4 \cdot 25$ $4 \cdot 18$
 $4 \cdot 12$ $4 \cdot 14$ $4 \cdot 16$ $4 \cdot 23$ $4 \cdot 16$ $4 \cdot 15$
 $4 \cdot 21$ $4 \cdot 24$ $4 \cdot 18$ $4 \cdot 15$ $4 \cdot 19$ $4 \cdot 24$

13. $2 \cdot 15$ $3 \cdot 24$ $4 \cdot 19$ $3 \cdot 22$ $2 \cdot 48$ $3 \cdot 24$
 $3 \cdot 15$ $4 \cdot 24$ $4 \cdot 23$ $2 \cdot 33$ $3 \cdot 32$ $4 \cdot 18$
 $4 \cdot 15$ $2 \cdot 19$ $3 \cdot 23$ $2 \cdot 44$ $3 \cdot 24$ $4 \cdot 16$
 $2 \cdot 24$ $3 \cdot 19$ $2 \cdot 23$ $4 \cdot 22$ $2 \cdot 36$ $4 \cdot 25$

14. $4 \cdot 12:3$ $4 \cdot 16:2$ $4 \cdot 13:2$ $4 \cdot 21—55$
 $4 \cdot 18:2$ $4 \cdot 15:3$ $4 \cdot 12:8$ $4 \cdot 19+24$
 $4 \cdot 17:2$ $4 \cdot 24:3$ $4 \cdot 18:9$ $4 \cdot 16—48$
 $4 \cdot 24:2$ $4 \cdot 19:3$ $4 \cdot 15:6$ $4 \cdot 24—48$

15. Kui palju saame, kui jagame 4-ga 48, 56, 60, 72, 84, 92, 52, 64, 76, 96? 45, 61, 81, 51, 75, 87?

16. 4 õde jaotasid 44 pähklat endi vahel neljaks. Mitu pähklat sai iga õde?

17. 4 raamatut paberit maksid 84, 85, 90 senti. Mis maksis raamat paberit?

18. 4 ühehinnalist raamatut maksid kokku 100 senti. Mis maksis iga raamat?

19. Ühes kotis oli 96 senti, teises 4 korda vähem raha. Mitu senti vähem oli teises kotis?

20. Isa oli 60, 65, 71 aastat vana, poeg 4 korda noorem. Mitu aastat oli poeg isast noorem?

21. Aias on 68 viljapuud; $\frac{1}{4}$ neist on kirsipuud. Mitu korda on aias muid puid kirsipuudest rohkem?

22. Aias oli 56 marjapõõsast; $\frac{3}{4}$ neist olid karumarjad. Mitu põõsast jäi aeda, kui $\frac{1}{2}$ karumarja põõsaid raiuti maha?

23. Ema ostis 4 meetrit riiet; tema sai tagasi 100 sendist 8 senti. Mis maksis meeter riiet?

24. Anni ütles Antsule: Kui ma oleksin 4 korda vanem, kui olen praegu, siis saaksin ma 18 aasta pärast 70 aastaseks. Kui vana on Anni?

25. Mitu ruutu saab koostada 50, 70, 90 tikust?

26.	44:4	52:4	60:4	68:4	60:4	88:4
	48:4	92:4	100:4	76:4	72:4	100:4
	84:4	56:4	64:4	48:4	96:4	68:4
	88:4	96:4	72:4	92:4	56:4	76:4
27.	45:4	55:4	74:4	51:4	61:4	58:4
	85:4	75:4	83:4	69:4	81:4	73:4
	50:4	66:4	100:4	78:4	92:4	89:4
	90:4	85:4	99:4	49:4	77:4	98:4

28.	3·20:4	2·32:4	60:4:3	96:4:3
	3·30:4	2·45:4	72:4:3	56:4:3
	3·15:4	2·33:4	92:4:2	88:4:3
	3·24:4	3·31:4	100:4:3	76:4:3

4.

1. Mitu on 5 korda 11, 13, 15, 12, 16, 18, jne.!
2. Mitu tükki on 5 tosinat? Mitu tükki on 5 tosinat 11 tükki?
3. Olli on 5 aastat 9 kuud vana. Mitu kuud on Olli vana?
4. Iga laps sai 15, 17 poognat paberit. Mitu poognat paberit läks viiele lapsele?
5. Ühel koolilapsel oli raha 14, 16 senti, teisel 5 korda rohkem. Kui palju raha oli koolilastel kokku?
6. $\frac{1}{2}$ Juhani raskusest on 43, 47 kg. Kui palju on $\frac{1}{4}$ Juhani raskusest?
7. Miku on 14-aastane, vanaisa on temast 5 korda vanem. Mitu aastat on vanaisa Mikust vanem?
8. Tõnisel on loetud 16 lehekülge. Kui ta loeb veel 5 korda niipalju, siis saab raamatu läbi. Mitu lehekülge on raamatus?
9. Jaan luges õunapuu otsas 99 õuna. Mitu õuna oli õunapuu otsas 5 päeva pärast, kui Jaan võttis maha iga päev 19 õuna?
10. Üks arv on 14, 18, 19, teine 5 korda suurem. Kui suur on kahe arvu vahe?

11.	5·11	5·13	5·19	5·15	4·15	3·19
	5·20	5·18	5·17	5·13	5·15	5·19
	5·12	5·14	5·12	5·16	3·18	4·17
	5·15	5·16	5·18	5·11	4·16	5·18

12.	2·48	5·17	4·23	5·14	5·20	4·22
	5·13	4·19	5·18	2·35	5·15	5·16
	3·27	3·28	3·33	3·18	2·36	3·23
	4·25	2·46	4·24	4·25	3·22	5·19

13.	5·15:3	5·12:4	5·20—45	5·17+15
	5·11:2	5·14:2	5·16—25	5·19+ 5
	5·18:2	5·16:3	5·15—46	5·15+25
	5·20:4	5·17:4	5·13—37	5·13+35

14. Kui palju saame, kui jagame 5-ga 55, 60, 70, 80, 90, 65, 75, 85, 95? kui jagame 5-ga 61, 81, 72, 92, 68, 78, 84, 99?

15. 5 sõpra jaotasid 55 sulge endi vahel viieks. Mitu sulge sai igaüks?

16. 5 ühehinnalist kaustikut maksid 80, 85, 90, 95 senti. Mis maksis iga kaustik?

17. Jaotage 3 raamatut 3 poognat paberit 5-de ühesuurusesse jakku!

18. 5 leheküljel on 90 rida. Mitu rida on 4 leheküljel?

19. Mitu 5-sendilist raha on 20 3-sendilist?

20. Mitu 5-meetrilist tükki saab lõigata nööri, mis 15 meetrit alla 100 meetri?

21. Vähendada arvud 70, 95, 65, 88, 99 5 korda!

22.	55:5	75:5	70:5	71:5	12:5	53:5
	60:5	65:5	85:5	56:5	62:5	64:5
	80:5	95:5	65:5	66:5	82:5	88:5
	90:5	100:5	90:5	81:5	92:5	99:5
23.	58:5	63:5	73:5	55:4	73:5	75:5
	54:5	88:5	82:5	55:3	81:3	76:4
	72:5	94:5	98:5	61:4	59:5	70:3
	67:5	69:5	77:5	73:3	88:5	86:4
24.	4·15:5	3·27:5	2·31:5		80:5+84	
	3·25:5	4·19:5	4·24:5		65:5+27	
	2·45:5	2·46:5	3·29:5		75:5+68	
	4·10:5	3·33:5	2·39:5		90:5+45	

5.

1. Mitu on 6 korda 11, 15, 12, 16, 13, 14? 7 korda 11, 13, 12, 14? 8 korda 11, 12?

2. Mitu tükki on 6, 7, 8 tosinat?

3. Laps on 8 aastat 4 kuud vana. Mitu kuud on laps vana?

4. Iga laps sai 13 õuna. Mitu õuna läks 6, 7 lapsele?

5. Kui loeme iga päev 16 lehekülge, mitu lehekülge on lugeda siis 6 päeva pärast 96 leheküljest?

6. Ühes kotis oli raha 14 senti, teises 7 korda rohkem. Kui palju raha jäi teise kotti, kui $\frac{1}{2}$ osa rahast ära kulutati?

7. Kumb on rohkem, kas 6 korda 15 või 7 korda 13, ja kui palju rohkem?

8. Suurendada 14 6, 7 korda!

9.

6·11	6·12	7·13	6·16	8·12	7·11
7·11	7·12	6·14	8·11	7·13	6·15
8·11	8·12	7·14	7·12	6·12	8·12
9·11	6·13	6·15	6·14	6·16	6·14
10.

5·18	4·24	3·14	6·12	5·14	3·29
6·15	8·12	6·14	4·25	6·14	4·19
2·45	6·16	8·11	3·33	4·16	5·19
7·12	2·48	3·25	7·14	2·46	6·13
11.

6·12:2	6·15:2	7·13:5	5·19:4
7·12:4	7·14:3	6·16:4	6·13:5
6·13:3	6·11:3	7·12:3	4·24:5
8·11:4	8·12:4	6·15:5	6·14:5

12. Mitu saame, kui 66, 78, 96, 72, 84, 90 jagame 6-ga? kui 77, 91, 84, 98 jagame 7-ga? kui 88, 96 jagame 8-ga?

13. 6 ühehinnalist sullepead maksis 72 senti. Mis maksid 4, 7 samasugust sullepead?

14. 6 sullepead maksis 90 senti, raamat üksi 60 senti. Kui palju kallim oli raamat sullepeast?

15. Miina luges läbi 8 päevaga 96-leheküljelise raamatu. Mitu lehekülge luges M. läbisegi päevas? 3, 5 päevas?

16. 77, 95, 94, 100 päeva — mitu nädalat ja mitu päeva?

17. Mitmele lapsele saab 96 sulest 6, 8 sullekaupa jagades?

18. Vähendada 84-ja 6, 7 korda?

19.	66:6	72:2	84:6	67:6	70:6	91:6
	77:7	84:7	90:6	89:8	75:7	94:8
	88:8	96:6	91:7	100:9	85:8	77:6
	99:9	96:8	96:6	80:7	86:7	99:8
20.	69:6	75:6	90:6	90:6	100:9	76:7
	72:7	81:7	88:6	88:7	96:8	90:7
	86:7	99:6	70:6	70:6	98:7	89:6
	91:8	100:7	98:7	98:9	96:6	93:7
21.	2·42:8	5·18:6	9·11:7	5·19:7		
	3·24:7	6·14:7	8·12:4	6·12:5		
	6·16:3	8·12:9	6·13:2	4·22:8		
	7·15:6	4·23:8	7·13:3	3·32:8		

6.

1. Mitu on 12 korda 2? 15 korda 6? 24 korda 3?
49 korda 2? 13 korda 7? jne.

2. Sulg maksis 2 senti. Mis maksid 10, 11, 15,
20, 21, 25 sulge?

3. Pliiats maksis 5 senti. Mis maksid 10, 12,
17, 19 pliiatsit?

4. Jõulupuul sai iga laps 3 õuna. Mitu õuna
läks 10, 15, 20, 24, 30, 32 lapsele?

5. Mitu ratast on 10, 12, 18 vankril? Mitu
jalga on 20, 24 hobusel?

6. Mitu äripäeva on 10, 12, 15 nädalas?

7. Mitu päeva on 10, 12, 14 nädalas?

8. Kui palju maksid 12 8-sendilist vihku enam
kui 13 7-sendilist vihku?

9. Kui palju tuli maksta, kui osteti 24 2-sendilist ja 15 3-sendilist sulge?

10. Ellal oli 25 3-sendilist, Eeval 18 5-sendilits raha. Kummal ja kui palju raha oli rohkem?

11. Üks arv oli 6, teine 14 korda suurem. Kolmas arv oli $\frac{2}{3}$ kahe esimese summast. Kui suur oli kolmas arv?

12.	10·2	20·2	40·2	10·3	20·3	10·4
	11·2	23·2	45·2	12·3	24·3	13·4
	15·2	27·2	48·2	16·3	30·3	17·4
	18·2	35·2	50·2	19·3	33·3	24·4

13.	10·5	10·6	12·7	10·9	15·5	12·4
	12·5	13·6	14·7	11·9	23·4	13·4
	16·5	15·6	10·8	36·2	16·6	17·5
	19·5	10·7	12·8	18·4	13·7	28·3

14.	43·2	48·2	17·5	16·5	28·3	16·3
	16·4	12·8	21·4	25·4	39·2	13·4
	13·7	17·4	37·2	23·4	18·5	18·4
	25·3	28·3	14·5	29·2	19·4	26·2

15.	3·25	7·12	2·39	5·15	7·13
	25·3	12·7	39·2	15·5	13·7
	4·19	6·16	3·32	8·12	3·27
	19·4	16·6	32·3	12·8	27·3

16. Jagada arvud 42, 56, 70, 94, 52, 76, 90, 36, 48, 72, 98 a) 2-ga, b) 2-ga jagamisel saadud jagatiseaga!

17. Õpetaja jaotas 84 sulge 42 lapsele. Mitu sulge sai iga laps?

18. Isa on 72 aastat wana, poeg 36 a. Mitu korda on poeg isast noorem?

19. Emal oli 3 25-list, 1 10-line, 1 5-line ja 2 1-sendilist raha. Mitu m riiet, 46 senti m, ema sai osta?

20. Jagada arvud 36, 45, 63, 75, 96, 42, 51, 72, 81, 48, 54, 78, 87, 99 a) 3-ga, b) 3-ga jagamisel saadud jagatisega!

21. Aed on 81 m pikk ja 27 m lai. Mitu korda on aed pikem kui lai?

22. Mitu 25-sendilist raha saab vahetada 75, 84 sendi vastu?

23. 8 poissi ostsid koos väikesi vihke; üks võttis 4, teised igaüks 2 vihku. Maksta tuli 54 senti. Mis maksis iga vihk?

24. Jagada arvud 48, 60, 72, 84, 92, 56, 68, 76, 88, 96), a) 4-ga, b) 4-ga jagamisel saadud jagatisega!

25. Mitu raamatut paberit on 96, 100 p. paberit?

26. Üks arv on 92, teine 23; üks arv on 68, teine 17. Mitu korda on teine arv esimesest väiksem?

27. 19 õpilast ostsid koos paberit; esiti 2 raamatut 4 poognat, pärast veel ühe raamatu. Mitu poognat paberit sai iga õpilane, kui kõik said ühepalju?

28. Jagada arvud 60, 75, 85, 65, 80, 90, 70, 85, 95 a) 5-ga, b) 5-ga jagamisel saadud arvuga!

29. Kaustik maksab 15 senti. Mitu niisugust kaustikut saab osta 75 sendi eest?

30. Ella luges iga päev 18 lehekülge. Mitme päevaga Ella sai läbi 90 lehekülge?

31. Peetril oli 17 raha, kokku 90 senti. Üks raha oli kümmeline, teised kõik ühesuurused. Mitmelised olid teised rahad?

32. Jagada arvud 66, 78, 90, 72, 84, 96 a) 6-ga, b) 6-ga jagamisel saadud arvuga!

33. Mitu tosinat on 72 tükki?

34. Meeter paela maksis 15 senti. Mitu meetrit paela sai osta 90 sendi eest?

35. Kaupmees müüs ühele ostjale 15 sulge, teisele 45, kolmandale 24. Mitu tosinat sulgi kaupmees müüs ära?

36. Jagada arvud 77, 91, 84, 98 a) 7-ga, b) 7-ga jagamisel saadud arvuga! Jagada arvud 88, 96 a) 8-ga, b) 8-ga jagamisel saadud arvuga!

37. Mitu aastat on 84, 96 kuud?

38. Mitu 14-sendilist kaustikut saab osta 100 sendi eest?

39. Sulepea maksis 12 senti. Mitu niisugust sulepead sai osta 25, 50, 80, 100 sendi eest?

40. 36, 60 kuud — mitu aastat?

41. 40, 70, 100 kuud — mitu aastat ja mitu kuud?

42. Meester paela maksis 15 senti. Mitu meetrit paela sai osta 31, 60, 92, 45, 78 sendi eest?

43. Iga laps sai jõulupuul 21 kompvekki. Mitmele lapsele sai jagada 50, 65, 90 kompvekest?

44. Raamat maksis 45 senti. Mitu niisugust raamatut sai osta 100 sendi eest?

45.	80:20	22:11	99:33	70:35	26:13
	60:30	66:11	88:44	90:45	62:31
	80:40	88:11	30:15	60:15	63:21
	100:50	44:22	50:25	100:25	84:42

46.	48:12	46:23	54:18	72:24	92:23
	39:13	54:27	60:15	72:18	57:19
	45:15	72:36	65:13	96:24	81:27
	32:16	96:48	90:15	96:16	95:19
47.	45:15	70:14	72:12	86:43	85:17
	51:17	80:16	72:24	90:45	98:14
	75:15	39:13	84:12	76:38	76:19
	60:12	54:18	84:14	96:16	90:15
48.	81:20	23:11	100:33	73:35	27:13
	66:30	68:11	89:44	94:45	65:32
	95:30	90:11	31:15	66:15	66:21
	89:40	48:22	52:25	80:25	88:42
49.	50:12	54:26	46:15	75:24	69:15
	40:13	75:35	63:15	76:25	84:15
	36:16	55:27	56:18	80:18	99:13
	48:23	100:48	70:13	98:24	78:24
50.	40:25	85:25	40:15	84:34	39:26
	60:25	80:15	50:18	90:35	87:24
	68:24	70:31	70:24	88:33	90:12
	75:32	60:26	80:32	99:45	88:16

51. Jagada 56 a) 14-ga, b) 2 ja 7-ga! 45 a) 15-ga, b) 3 ja 5-ga! 84 a) 28-ga, b) 4 ja 7-ga!

52. Jagada allantud arvud 12 asemel 2 ja 6-ga:
48, 72, 60, 96, 84!

53. Jagada allantud arvud 14 asemel 2 ja 7-ga:
42, 70, 98, 56!

54. a) Seletada, b) kirjutada, missuguste arvudega võib jagada 12 asemel, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 25, 27, 28, 32, 35, 36, 42, 44, 45, 48, 49 asemel!

55. Jagada kahekohalise jagaja asemel kahe ühekohalise jagajaga:

54:27	72:24	90:18	70:14	56:14
72:18	84:21	98:49	72:12	72:36
96:16	54:18	84:12	96:24	64:16
90:15	81:27	80:16	98:14	96:32

Algarvud ja kordarvud.

1. Kirjutada arvudele 1—20-ni igale ühele alla arvud, millega nad on jäägita jagatavad!

Näited: 5   8
              1, 5   1, 2, 4, 8

2. Kirjutada arvud 1—20-ni kahte tulpa: esimesse arvud, mis ainult 1 ja enesega jagatavad on, teise arvud, mis peale 1 ja enese ka mõne teise arvuga on jagatavad!

Esimesed on algarvud, teised kordarvud.

3. Missuguseid arve kutsutakse algarvudeks? kordarvudeks?

4. Kirjutada arvudele a) 21—40, b) 41—60-ni, c) 61—80-ni ja d) 81—100-ni kõik nende jagajad alla!

5. Kirjutada arvud 21—100-ni kahte tulpa, ühte algarvud, teise kordarvud!

§ 6. TEHTED TERVETE SADADEGA.

Liitmine ja lahutamine.

1. 1) Lugada, 2) kirjutada 100-st 1000-ni a) 100, b) 200, c) 300, d) 400 kaupa!

2. 1) Lugada, 2) kirjutada maha 1000-st a) 100, b) 200, c) 300, d) 400, e) 500 kaupa!

3. Talunik müüs ära 400 senti eest õunu ja 500 senti eest kartuleid. Kui palju tõi talunik raha koju, kui ta ostis 200 senti eest suhkrut ja 400 senti eest nahka?

4. Isal oli raha 700 senti. Ta kulutas ära esiti 200, siis 400 senti. Kui palju raha isal jäi järele?

5. 1 kilomeeter on 1000 meetrit. Mitu meetrit puudub kilomeetrist, kui on käidud 900, 700, 300, 800, 200, 100 meetrit?

6. Üks arv on 600, teine 400. Leida nende kahe arvu summa!

7. Kahe arvu summa on 800. Üks arv 500. Leida kahe arvu vahe!

8. Kahe arvu vahe on 300. Suurem arv on 500. Leida mõlema arvu summa!

9.

$200+200$	$300+300$	$500+200$	$500+300$
$300+200$	$400+400$	$700+200$	$600+300$
$400+200$	$500+500$	$600+200$	$700+300$
$500+300$	$500+400$	$800+200$	$400+500$

10.

$300-200$	$500-300$	$600-500$	$800-400$
$400-200$	$600-200$	$700-200$	$800-500$
$400-300$	$600-300$	$700-300$	$1000-200$
$500-400$	$600-400$	$700-500$	$1000-300$

11.	1000—400	900—300	1000—800	800—200
	1000—500	900—500	900—400	500—200
	1000—600	900—600	1000—900	600—300
	1000—700	900—800	800—700	500—400

12.

3+4	30+40	300+400	8—3	80—30	800—300
5+4	50+40	500+400	9—4	90—40	900—400
6+3	60+30	600+300	10—6	100—60	1000—600
8+2	80+20	800+200	10—3	100—30	1000—300

Korrutamine ja jagamine.

13. Mitu on 2, 5, 7, 9 korda 100? 2, 3, 5 korda 200?
2 korda 300, 400, 500?

14. Kui palju saame kui 1000 jagame 100, 200, 500
kaupa? kui 800 jagame 100, 200, 400 kaupa? kui 900
jagame 100, 300 kaupa?

15. Kui palju saame, kui 200, 400, 600, 1000 jagame
2-te ossa? kui 400, 800 jagame 4-ja ossa? kui 300, 600,
900 jagame 3 ossa?

16. Mitu senti on 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 krooni?

17. Mitu krooni on 200, 400, 600, 800, 1000, 300,
500, 700, 900 senti?

18. Mitu sentimeetrit on 3, 5, 7, 4, 8, 10 meetrit?

19. Mitu meetrit on 300, 500, 1000, 600, 800
sentimeetrit?

20. Isa teenis 600, ema 200, poeg 100 senti. Mitu
kotti kartuleid, 300 senti kott sai osta perekonna tee-
nistuse eest?

21. Pojad said isalt kahe peale 1000, tütreid 3
peale 900 senti. Mitu senti sai kumbki vend igast
õest rohkem?

22. Kaupmehel oli 1000 kilogrammi jahu ja 300 kg suhkrut, ta müüs 200 kg jahu ja 100 kg suhkrut ära. Mitu kg jahu peab müüma nüüd kaupmees iga kg suhkru kohta, et jahu ja suhkur lõpeks korraga?

23. Leida $\frac{2}{3}$ -kku 600, 900-st!

24. Leida terve arv, kui $\frac{2}{3}$ on 200, 400! kui $\frac{3}{4}$ -kku arvu on 300, 600!

25. Ühel õel oli 900, teisel 800 senti raha; üks kulutas ära $\frac{2}{3}$, teine $\frac{3}{4}$ omast rahast. Kummal ja kui palju rohkem raha jäi järele?

26. $2 \cdot 100$ $4 \cdot 100$ $9 \cdot 100$ $300 : 3$ $600 : 6$
 $3 \cdot 100$ $6 \cdot 100$ $200 : 2$ $900 : 9$ $7 \cdot 100$
 $5 \cdot 100$ $8 \cdot 100$ $500 : 5$ $1000 : 10$ $3 \cdot 100$
 $7 \cdot 100$ $10 \cdot 100$ $700 : 7$ $800 : 8$ $9 \cdot 100$

27. $2 \cdot 100$ $3 \cdot 300$ $400 : 200$ $600 : 3$ $4 \cdot 200$
 $3 \cdot 200$ $2 \cdot 400$ $600 : 200$ $900 : 3$ $2 \cdot 500$
 $2 \cdot 300$ $4 \cdot 200$ $800 : 200$ $800 : 4$ $900 : 3$
 $2 \cdot 500$ $5 \cdot 200$ $1000 : 200$ $1000 : 5$ $800 : 2$

28. $200 : 100$ $300 : 100$ $400 : 200$ $600 : 300$
 $400 : 100$ $500 : 100$ $800 : 200$ $900 : 300$
 $600 : 100$ $700 : 100$ $600 : 200$ $500 : 500$
 $800 : 100$ $900 : 100$ $1000 : 200$ $1000 : 500$

29. $2 \cdot 4$ $2 \cdot 40$ $2 \cdot 400$ $4 : 2$ $40 : 2$ $400 : 2$
 $3 \cdot 3$ $3 \cdot 30$ $3 \cdot 300$ $9 : 3$ $90 : 3$ $900 : 3$
 $2 \cdot 5$ $2 \cdot 50$ $2 \cdot 500$ $9 : 1$ $90 : 10$ $900 : 100$
 $5 \cdot 2$ $5 \cdot 20$ $5 \cdot 200$ $10 : 2$ $100 : 20$ $1000 : 200$

§ 7. HARJUTISI JA ÜLESANDEID.

1.

1.	6·7·2	6·8·2	8·3·4	6·6·2	3·4·8
	7·7·2	9·3·3	7·3·5	5·5·4	5·3·6
	4·9·2	5·6·3	4·7·3	4·4·4	6·2·7
	4·8·3	9·2·5	8·2·6	4·6·4	8·2·4
2.	45:9·6	8·4:16	3·24:8	7·12:4	
	49:7·8	7·8:14	3·18:6	6·15:9	
	63:9·7	9·8:24	8·12:6	5·14:2	
	72:8·4	9·9:27	5·18:6	3·32:8	
3.	90:45·9	96:12·7	80:16·9	64:16·9	
	72:24·8	81:27·6	90:18·7	76:19·8	
	54:18·7	88:11·6	65:13·8	84:14·7	
	84:21·8	84:28·7	70:14·7	72:18·6	
4.	5·7:4	3·9:4	8·4:6	6·8:7	7·6:9
	9·6:5	7·6:8	9·5:8	8·5:6	8·5:7
	8·7:6	9·9:8	7·8:9	9·6:5	8·7:6
	4·9:7	8·8:9	8·7:8	8·8:7	4·9:8
5.	4·23:9	4·25:9	4·18:9	2·47:3	
	2·44:8	2·38:3	3·29:5	2·37:3	
	3·24:7	3·19:6	4·16:5	2·29:4	
	4·17:6	5·17:4	5·15:3	3·26:8	
6.	6·14:7	2·48:8	6·15:2	8·12:6	7·14:2
	5·18:6	4·15:5	4·17:2	7·12:4	3·33:9
	7·12:4	3·18:2	2·35:5	5·16:8	4·18:6
	3·24:6	2·38:4	2·45:6	3·32:6	3·28:7
7.	2·35:14	3·25:15	2·38:19	5·18:15	2·44:11
	4·24:16	6·12:18	3·32:24	5·15:25	2·36:18
	5·18:45	7·12:14	6·16:12	6·13:26	3·26:39
	3·26:39	2·49:14	5·14:35	7·12:42	9·11:33

8.

54:18·25	70:14·19	95:19·14	54:27·43	90:15·12
76:19·16	96:16·14	81:27·32	76:19·25	88:11·12
80:16·12	48:16·28	91:13·12	68:17·23	84:14·13
70:35·48	65:13·18	78:39·47	48:16·17	69:23·29

9. 51:3·5	72:6·5	96:8·7	55:5·7	76:4·5
84:6·4	81:3·2	95:5·3	80:5·4	75:5·3
96:8·7	68:4·5	65:5·6	95:5·4	84:3·2
68:4·3	48:3·6	91:7·4	70:7·4	57:3·5

10.

36+9+16	92—36+27	4·24—18	84—36—29
41—7+28	6·8+48	42:7·5	9·4+36
4·7+13	81:9+51	5·4·5	84:4:7
45:5+37	81:3+27	78:3:2	12·6:8

11.

7·6—25	27:3:9	7·7+51	4·23:46
65:5+28	84:4:7	64:32·49	4·16:25
2·6·5	36+6+16	74—7—38	56:4·7
90:5:3	5·17—36	6·12:24	75:15·13

12.

9·5·2	81:3+27	72—46+67	100—77+68
54:3:3	6·2·8	94—35—46	7·6:5
81:3·2	36·2:9	7·12:42	15·6:8
7·9:6	7·8+14	8·11:22	9·6:5

13.

54-st $\frac{2}{3}+9$	4·25+900	60:5·8	25·3:5
81-st $\frac{2}{3}:3$	10+90+900	96:8·5	33·2:6
5·5·4	2·400:100	63:3:3	8·8:6
96:4:4	800:400·500	3·7·4	64:2·3

14.

$72:3+29$	$x:5=15$	$65:5+28$	$7\cdot8+15$
$2\cdot35-44$	$81:x=27$	$51:3+17$	$5\cdot8-12$
$100-45+39$	$x\cdot4=92$	$72:8+38$	$9\cdot9-39$
$64:8+45$	$16\cdot x=96$	$81:9+45$	$56:4:4$

15.

$55-\frac{3}{4}+16$	$66\text{-st } \frac{2}{3}+1$	$75:5+12\frac{1}{2}$	$7\cdot9:6$
$50-7\frac{1}{2}+45$	$92:4+77$	$21:3+47$	$78:3:2$
$19\frac{3}{4}+19-21$	$25\cdot4:5$	$54+46-39$	$8\cdot7-28$
$12+7-9$	$3\cdot25:24$	$27\cdot2+19$	$72:3+49$

16.

$16-11-4$	$18-6-4$	$20:2+2$	$2\cdot3+3$
$16-(11-4)$	$18-(6-4)$	$20:(2+2)$	$2\cdot(3+3)$
$14-3+2$	$12-4+5$	$40:4+4$	$4\cdot5-2$
$14-(3+2)$	$12-(4+5)$	$40:(4+4)$	$4\cdot(5-2)$

17.

$18-6:3$	$15-7\cdot2$	$18+6:2$	$10+10:5$
$(18-6):3$	$(15-7)\cdot2$	$(18+6):2$	$(10+10):5$
$3+5\cdot2$	$3+7\cdot2$	$20-8:4$	$2+8\cdot2$
$(3+5)\cdot2$	$(3+7)\cdot2$	$(20-8):4$	$(2+8)\cdot2$

18.

$45-(8+9)$	$59-(32-16)$	$4\cdot(36-18)$	$5\cdot(2+9)$
$54-(9-5)$	$84-(25+32)$	$3\cdot(42-15)$	$7\cdot(6+7)$
$65-(9+9)$	$95-(72-64)$	$5\cdot(64-45)$	$9\cdot(3+8)$
$72-(7+8)$	$51-(38-19)$	$3\cdot(60-32)$	$2\cdot(9+7)$

19.

$(35+45):5$	$(45-38)\cdot7$	$(7+8)\cdot6$	$72:(12:6)$
$(28+27):5$	$(72-69)\cdot8$	$(9+8)\cdot5$	$96:(12:2)$
$(19+27):2$	$(91-82)\cdot6$	$(9+4)\cdot6$	$48:(8:4)$
$(18+21):3$	$(82-77)\cdot9$	$(8+6)\cdot6$	$60:(10:2)$

20.

$(46+8) : 6$	$(92-17) : 5$	$(99-15) : 7$	$(37+38) : 9$
$(27+17) : 7$	$(83-29) : 7$	$(67+14) : 3$	$(92-37) : 8$
$(25+59) : 9$	$(75-23) : 8$	$(58-29) : 7$	$(29+44) : 4$
$(66+18) : 7$	$(80-25) : 6$	$(76-35) : 8$	$(48+28) : 4$

21.

$28:3+44$	$6 \cdot 8+35$	$72:8+59$	$6 \cdot 8-19$
$36:9+24$	$5 \cdot 7+45$	$54:6+31$	$9 \cdot 9-53$
$56:7+63$	$9 \cdot 7+18$	$8 \cdot 8-56$	$7 \cdot 8+44$
$80:5+54$	$9 \cdot 4+45$	$7 \cdot 9-48$	$6 \cdot 9-27$

22.

$6 \cdot (50-34)$	$9 \cdot (90-81)$	$6 \cdot (7+8)$	$5 \cdot (38-19)$
$7 \cdot (90-78)$	$2 \cdot (70-48)$	$7 \cdot (6+7)$	$2 \cdot (27+16)$
$2 \cdot (80-37)$	$3 \cdot (80-57)$	$3 \cdot (17+15)$	$3 \cdot (16+17)$
$4 \cdot (60-37)$	$4 \cdot (75-56)$	$4 \cdot (19+6)$	$4 \cdot (63-49)$

23.

$95-(37+38)$	$94-(65-17)$	$31-(45-27)$
$85-(27+35)$	$77-(56-28)$	$92-(26+48)$
$68-(36+26)$	$68-(90-51)$	$84-(28+19)$
$100-(18+47)$	$72-(80-56)$	$75-(34+25)$

24.

$25-2 \cdot 8$	$70-4 \cdot 9$	$50-4 \cdot 7$	$42+6 \cdot 8$	$19+6 \cdot 9$
$32+3 \cdot 9$	$60-7 \cdot 7$	$80-9 \cdot 7$	$39+7 \cdot 7$	$84-5 \cdot 7$
$45-6 \cdot 6$	$24+8 \cdot 6$	$75-6 \cdot 7$	$90-8 \cdot 8$	$25+8 \cdot 7$
$29+5 \cdot 9$	$17+9 \cdot 9$	$66+3 \cdot 8$	$81-8 \cdot 4$	$73-7 \cdot 7$

2.

25. Mitu tükki on 3, 5, 7, 8 tosinat?

26. Mitu tükki on:

4 tosinat 8 tükki   7 tosinat 6 tükki
5 „ 6 „   6 „ 10 „

27. Mitu tosinat on 36, 60, 84, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 tükki?

28. Mitu kuud on:

2 aastat 5 kuud   7 aastat 4 kuud
3 „ 4 „   5 „ 10 „
5 „ 8 „   6 „ 3 „
6 „ 9 „   8 „ 4 „

29. Mitu aastat on 38, 72, 96, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 45, 55, 66, 77, 88 kuud?

30. Mitu tundi on:

2 päeva 15 tundi   4 päeva 4 tundi   4 p. 2 t.
3 „ 18 „   3 „ 20   2 „ 23 „

31. Mitu päeva on 28, 36, 48, 55, 72, 80, 96, 100 tundi?

32. Mitu päeva on:

6 nädalat 5 päeva   10 näd. 6 p.   12 näd. 2 p.
8 „ 3 „   7 „ 4 „   14 „ 1 „

33. Mitu nädalat on 24, 28, 32, 35, 40, 42, 50, 58, 65, 75, 84, 90 ja 98 päeva?

3.

34. 3 kg suhkrut maksis 96 senti. Mis maksis 2 kg suhkrut? $\frac{1}{2}$ kg suhkrut?

35. 5 m paela maksis 80 senti. Mis maksis 3 m paela? $\frac{3}{4}$ m paela?

36. 2 m paela maksis 32 senti. Mis maksis $5\frac{1}{2}$ m paela?

37. $\frac{3}{4}$ m riidet maksis 300 senti. Mis maksis $2\frac{1}{2}$ m sedasama riidet?

38. 3 m riide eest maksti 900 senti. Pärast osteti juure $\frac{1}{2}$ m riidet. Kui palju maksis kõik riide?

39. 7 ühehinnalist sullepead maksis 56 senti. Mis maksis 5 samasugust sullepead?

40. 1 tosin pliiatseid maksis 60 senti. Mitu samasugust pliiatsit sai osta 95 sendi eest?

41. $1\frac{1}{2}$ tosinat pliiatseid maksis 90 senti. Leida 14 pliiatsi hind!

42. 6 päevas läks koolimaja valgustamiseks 39 kg petrooleumi. Kui palju petrooleumi läks 5 päevas?

43. Tundmata arvu kolmekordne arv on 51. Leida sama arvu viiekordne arv!

44. 3 raamatust paberist õmmeldi 4 ühesuurust kaustikut. Mitu poognat sai iga kaustik suur?

45. Tiiul oli 13 viie- ja 12 kolmesendilist raha. Kui palju oli Tiiul raha?

46. Maril oli 8 kolme-, 7 viie- ja 17 ühesendilist raha. Kui palju oli Maril raha?

47. Karjapoiss müüs ära 17 vähki, 3 senti tükk, ja 19 vähki, 2 senti tükk. Kui palju sai karjapoiss raha?

48. Esmaspäeval niitsid heinamaad 4 niitjat, teisipäeval 3. Esmaspäeval ajas iga niitja 13, teisipäeval 14 kaart. Mitme kaarega niideti maha heinamaa?

49. Neljas klassis on kokku 55 koolipoissi; nendest on I kl. 16, II kl. 13, III kl. 17 poissi. Mitu poissi on IV kl.?

50. Kolme köie pikkus on 64 meetrit. Üks köis on 22 m, teine 5 m pikk. Kui pikk on kolmas köis?

51. Ühel kanal oli 7 poega, teisel — 8, kolmandal — 12. Neist oli musti 5, kirjuid 4, teised kõik valged. Mitu oli valgeid kanapoegi?

52. 3-me aasta eest oli Väino 59 kuud vana. Mitu aastat (ja kuud) on Väino praegu vana?

53. Juta on 8 aastat 4 kuud vana, Endel 89 kuud. Kumb lastest on vanem ja mitu kuud vanem?

54. Iga päev magas Mihkel 9 tundi. Mitu päeva ja tundi magas Mihkel nädalas?

55. Iga äripäev töötas Peeter 11 tundi. Mitu päeva ja tundi töötas P. nädalas?

56. Mitu tundi nädala kohta paistis päike, kui öö oli 11 tundi pikk?

57. Nelja päeva kohta magas Peeter 38 tundi. Mitu tundi oli Peeter keskmiselt iga päev üleval?

58. Mitme minutiga jõudis külamees linna, kui ta $1\frac{3}{4}$ tundi teel oli?

59. Külamees sõitis linna $1\frac{3}{4}$ tunniga, tagasi $1\frac{1}{4}$ tunniga. Mitu minutit pikem oli linna-sõidu aeg tagasi-sõidu ajast?

60. 2 ühepikkust koolitundi keetsid 1 tund 30 minutit. Kui pikk oli kumbki koolitund?

61. Maja on 26 meetrit pikk ja 12 meetrit lai. Mitu meetrit on maja ümbermõõt?

62. Maja ümbermõõt on 84 meetrit. Maja pikkus on 28 meetrit. Kui lai on maja?

63. Pliiats ja sulepea maksid kokku 11 senti. Sulepea oli 1 s. pliiatsist kallim. Mis maksis a) pliiats, b) sulepea?

64. Kahes karjas kokku oli 32 karilooma. Üks kari oli 4 pead teisest suurem. Kui suur oli kumbki kari?

65. Kahes kotis oli kokku 100 senti. Ühes kotis oli 16 senti rohkem kui teises. Mitu senti oli kummaski kotis?

66. Mai on 8 a. 6 kuud vana, Hilda 4 a. 8 kuud vanem. Kui vana on Hilda?

67. Kaupmehel oli pesunööpe 8 tükki üle 12 tosinat. Tema müüs ära nädala jooksul 4 tosinat 10 nööpi. Kui palju nööpe kaupmehel jäi müümata?

68. Perenaisel oli 8 munejat kana. Iga kana munes läbisegi 4 muna nädalas. Mitu paari mune oli perenaisel 3 nädala pärast, kui ta kõik munad alles hoidis?

69. 3 kilogrammi leiba maksis 63 senti, 2 kg sepikut 75 senti. Kui palju on 1 kg sepikut 1 kg leivast kallim?

70. Karjapoiss müüs ära 3 korvi. Esimese eest sai ta 50 senti, teise eest 5 ja kolmanda eest 10 senti enam. Kui palju raha sai karjapoiss?

71. Kui Ats oleks 9 korda nii vana, kui ta on praegu, siis puuduks tal veel 18 aastat 80 aastast. Kui vana on Ats praegu?

72. 3 last said nädala jooksul 700 senti eest lõunat. Mis maksis keskmiselt iga lõuna?

73. Talul on 7 lüpsilehma; iga lehm annab keskmiselt 12 liitrit piima päevas. Piimakotta viiakse iga päev 68 liitrit. Mitu liitrit piima jääb koju?

Kontrollarvutamise näiteid peast arvutamiseks.

Allantud harjutised on näited. Neist antagu nr. nr. 1 ja 2 laadilisi liitmise ja lahutamise, nr. 3 laadilisi ükskordühe, nr. nr. 4 ja 5 laadilisi korrutamise ja jagamise kordamisel. Sarnased harjutused, kui nad laste jõukohaselt ja paraja kiirusega antud, sünnitavad klassis alati elevust. Neid on sünnis anda tunni lõpul. Õpetajale ei tee mingit raskust neid otsekohe peast dikteerida.

1. 30, juure 50, maha 40, juure 25, maha 13, juure 18, maha 35, juure 7, juure veel 9, maha 6, maha veel 8, juure 37, maha 15. Kui palju on?

2. 24, plus 8, miinus 9, miinus 9, miinus 4, plus 17, plus 28, miinus 19, miinus 26. Mitu on?

3. 6 korda 6, jagada 4-ga, korrutada 5-ga, juure 9, jagada 6-ga, korrutada 3-ga, juure 5, jagada 8-ga, korrutada 7-ga, juure 7, jagada 7-ga! Mitu on?

4. 4 korda 15, jagada 5-ga, korrutada 6-ga, leida $\frac{2}{3}$, korrutada 2-ga jagada 24-ga, korrutada 17-ga! Kui palju puudub 80-st?

5. 100, lahutada 16, jagada 7-ga, korrutada 6-ga, jagada 18-ga! Saadud arvuga jagada 100! Mitu on?

SISU.

Arvud 1—100.

1. Arvude lugemine ja kirjutamine.
2. Liitmine ja lahutamine.
3. Ükskordüks.
4. Murrud.
5. Korrutamine ja jagamine.
6. Tehted tervete sadadega.
7. Harjutisi ja ülesandeid.

A-7245

u

Hind 70 senti

A-7245

2

A. Maramaa

Aritmeetika
Ülesannetekogu

II

Kuues trükk

Hind 70 senti

Kirjastus „SIIR“ Viljandis
1930